PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini Abb. postale I gruppo — Cena 40 lir

Leto XIX. Št. 228 (5603)

TRST, četrtek 26. septembra 1963

PRVI UKREPI PROTI NEUGODNI GOSPODARSKI KONJUNKTURI

Vlada je povišala prometni davek na nekatere vrste luksuznega blaga

Omejiti potrošnjo, da bi odpravili deficit trgovinske bilance; zaustaviti višanje cen, da bi bila valuta stabilna - Izredni triletni načrt za graditev ljudskih stanovanj s podporo države - 200 milijonov za proslavo 20-letnice odpora - Avtonomisti PSI o resolucijah levice in Pertinija

RIM, 25. — Na današnji seji ministrskega sveta so proučili sedanje stanje italijanskega gospodarstva; ugotovili so, da se industrijska proizvodnja sicer dobro razvija, vendar pa gospodarski položaj kaže znake neravnovesja, ki bi utegnili kompromitirati nadaljnji razvoj italijanskega gospodarstva, če se jim ne bi uprli. Eden teh znakov je deficit trgovinske bilance, kar dokazuje, da uvoz presega izvoz. Uravnovešenje trgovinske bilance zahteva omejitev notranje potrošnje; pospeševanje domače proizvodnje; investicijsko politiko, ki naj zagotovi, da se bodo investicije prilagodile povpraševanju; politiko uravnovešenega razvoja potrošnje, katere teža ne sme pasti na revnejše sloje prebivalstva. Spričo tega je treba utrditi proces zaustavljanja naraščanja cen s ponovno vzpostavitvijo valutne stabilnosti. Politika vlade ne bo torej niti inflacionistična niti deflacionistična. Iz teh premis izhajajo nekateri ukrepi, ki jih je vlada sprejela danes, pa tudi oni, ki jih bo ministrskega sveta so proučili in aperitive, igralne karte, starine in predmete za kolekcije). Na prihodnji seji pa bodo proučili vprašanje uvoza masla, mesa in drugih živil, ki se je v prvem letošnjem prvem polletju povečal za 168 milijard lir; s primernimi ukrepi bi se mogli doseči, v razmeroma kratkem času, znatni uspehi. Na isti seji bodo proučili tudi vprašanje visokih cen v trgovinski mreži.

Ministrski svet je vzel na znanje ukrepe, ki jih je sprejel zakladni minister Colombo, da bi preprečili nezakoniti izvoz kapitalov, in ga je pozval, naj nadaljuje v tej smeri.

Vlada je hkrati odobrila zakonski osnutek, s katerim se imenuje, pod pokroviteljstvom predsednika republike, državni odbor za pripravo in organizacijo programa manifestacij za 20. obletnico odpora. V ta namen so določili znesek 200 milijonov.

Na predlog ministra za javna dela Sulla pa so odobrili zakonski osnutek o izrednem triletnem načrtu za graditev ljudskih stanovanj s podporo države. Načrt predvideva izgraditev 250-300 tisoč stanovanjskih prostorov v vrednosti 250 milijard lir.

V poslanski zbornici so nadaljevali splošno razpravo o proračunu ministrstva za prosveto, na popoldanskem zasedanju pa so nadaljevali in zaključili splošno razpravo o proračunu ministrstva za javna dela. Minister Sullo je v svojem govoru podčrtal zlasti potrebo po modernem urbanističnem načrtu, da bi preprečili špekulacije z gradbenimi zemljišči. Za primer, kakšen obseg je že zavzela ta špekulacija, je navedel primer Milana, kjer se je cena za kvadratni meter zemljišča dvignila od leta 1956 do leta 1962 od 64.000 na 240.000 lir. V senatu pa so zaključili splošno razpravo o proračunu ministrstva za turizem in prireditve.

Voditelj PSI Nenni se je vrnil danes z letalom iz Londona, kjer je imel razgovore z voditelji laburistične stranke. Na vprašanje novinarjev je dejal, da so med razgovori ugotovili široko skladnost med stališči PSI in stališči laburistične stranke. Nenni je potrdil, da je Brandt povabil delegacijo PSI v zahodni Berlin; vabilu se bodo odzvali, ko jim bo to mogoče.

V zvezi s predkongresno diskusijo o treh resolucijah za kongres PSI, so avtonomisti razširili med članstvom kritično oceno resolucije manjšinske struje (ali tako imenovane levice), ki kaže na njene «ideološke pomanjkljivosti in praznino njene politične usmeritve»; ta ideološka pomanjkljivost preprečuje manjšini, da bi razumela «globlji pomen socialistične avtonomije kot popolne ideološke in politične neodvisnosti italijanskega delavskega razreda od blokovske politike; manjšina še nadalje istovesti socializem z zgodovinsko izkušnjo komunizma in odklanja, da bi postavila vprašanje komunizma kot ‚sistema'».

Kar zadeva notranjo politiko, se zanika utemeljenost trditve, da bi levi center doživel polom na področju programa in se pripominja, da tudi Moro priznava, da je obnovitev politike levega centra mogoča le na napredni programski osnovi. Na zatrjevanje levice, da je preokret v zavezništvih cena, ki jo mora PSI plačati za levi center, pa se pripominja, da «ni bilo nobenega preokreta v zavezništvih, nobenega preloma s KPI, ker ni bilo nobenega zavezništva s KPI, in da v borbi za oblast ne more biti nobenega zavezništva med socialisti in komunisti, kot je stranka soglasno priznala že na kongresu v Benetkah s sklepom, ki je veljaven tudi za manjšino, ker ni nikoli zahtevala, da se ga prekliče. Po drugi plati pa ne more biti nobenega splošnega političnega zavezništva med socialisti in KD, ker obstajajo mnogi razlogi za politično diferenciacijo, poleg popolne ideološke neodvisnosti ene stranke od druge. Politika levega centra vodi do sporazumov s KD, ki morejo biti tudi na ravni parlamenta in vlade, vendar pa omejeni na točno določene programske vsebine».

Kar zadeva resolucijo Partinija, pa se pripominja, da v njej «ni neke politične linije»; da se izogiba bistvenemu vprašanju, nameč odnosu s komunisti; glede stališča do struj v stranki pa dodaja, da gre za «abstraktni moralizem», ki ni niti teoretično niti praktično konstruktiven.

DANES

Po pičlih sedmih mesecih vladanja zakonito izvoljene vlade je mala srednjeameriška Dominikanska republika vnovič padla pod peto vojaške diktature, podobne tisti, pod katero ji je vladal diktator Trujillo dolgih trideset let. Vojska je člane zakonite vlade zaprla, razglasila komunistično stranko za nezakonito, odredila razpustitev parlamenta, razveljavila novo ustavo in vzpostavila staro, zasedla sedeže vseh levičarskih strank in jim zaplenila vse arhive. Vlada Venezuele je sporočila, da bo prekinila diplomatske odnose, če se bo izkazalo, da je bil predsednik dominikanske vlade res odstavljen.

Po ratifikaciji moskovske pogodbe o delni prepovedi jedrskih poskusov v ameriškem senatu, je pogodbo včeraj soglasno ratificiral tudi prezidij vrhovnega sovjeta Sovjetske zveze. Toda hkrati so strokovnjaki ameriške komisije za atomsko energijo izjavili, da bodo radioaktivne padavine, ki izhajajo iz vseh dosedanjih jedrskih eksplozij, padale na Zemljo še osem ali deset let. Od začetka jedrskih poskusov med drugo svetovno vojno so jedrske države povzročile zelo veliko število eksplozij v skupni moči 507 megaton ali 507 milijonov ton tritola, od katerih 170 megaton pred letom 1961 in 337 megaton v letih 1961-62. Strokovnjaki trdijo, da je v atmosferi še vedno sedem milijonov curiejev radioaktivnega prahu, kar je enako sedmim milijonom gramov radija.

General de Gaulle, ki že tretji dan potuje po Franciji — to potovanje spremlja s precejšnjim zanimanjem ves svetovni tisk — v svojih najnovejših govorih ni povedal nič novega. V potrditev svojega negativnega stališča do moskovske pogodbe je dodal le, da «se je mnogo držav pridružilo pogodbi, ker niso bile sposobne delati jedrskih poskusov.» «To je prav tako, kakor če bi zahtevali od ljudi, naj se obvežejo, da ne bodo preplavali Rokavskega preliva», je dejal Francozom v tolažbo pričo osamljenosti Francije, saj so pogodbo podpisale skoraj vse države na svetu.

Predsednik SFRJ maršal Tito je medtem, po obisku v Braziliji, včeraj zaključil uradne razgovore s predsednikom Čila Alessandrijem; ugotovila sta enakost pogledov na osnovna mednarodna vprašanja; gospodarski strokovnjaki pa so vodili razgovore o pospešitvi gospodarskega sodelovanja med obema državama; čilska univerza je proglasila maršala Tita za svojega častnega doktorja; posebno topel sprejem pa so Titu priredili jugoslovanski izseljenci.

V zvezi s hudim sporom med Indonezijo in Anglijo je včeraj indonezijski zunanji minister Subandrio v New Yorku izjavil: 1. Indonezija nima namena nacionalizirati britanskega imetja, ki je bilo zaplenjeno. 2. Indonezija želi mirno rešitev vseh vprašanj. 3. Zaradi razburjenja, ki je nastalo v Indoneziji ob ustanovitvi Malezije, bi bilo pametno počakati nekaj tednov, preden se misli na pogajanja za rešitev spora. 4. Indonezija ne želi prekiniti odnosov z Anglijo. — Majhen znak popuščanja tega spora je včerajšnja izročitev važnih dokumentov iz blindirane sobe v opustošenem britanskem poslaništvu v Djakarti.

V Italiji pa je včeraj vlada sprejela prve ukrepe proti neugodni gospodarski konjunkturi. Predvsem je povečala prometni davek na nekatere predmete luksuznega blaga, omejila potrošnjo, da bi odpravila primanjkljaj v trgovinski bilanci, skušala bo zaustaviti naraščanje cen, da bi bila valuta stabilna. Končno je sprejela tudi triletni načrt za graditev ljudskih stanovanj s podporo države. Za proslavo dvajsetletnice odporniškega gibanja pa je vlada določila dvesto milijonov lir.

Potek obnove Skopja

BEOGRAD, 25. — Zvezna zbornica SFRJ je razpravljala danes o delu za obnovo Skopja. Ugotovljeno je bilo, da se trenutno v predmestjih Skopja gradi 14.000 stanovanj, v katera se bo v normalnih pogojih lahko vselilo okrog 58.000 prebivalcev. Toda zaradi težkega položaja in zime, ki se bliža, se bo v ta stanovanja vselilo okrog 80.000 ljudi, in bo na ta način začasno rešen problem prebivalcev, ki živijo pod šotori.

Poleg tega se predvideva zgraditev 72 objektov za potrebe družbenega standarda, 20 km glavnih in drugorazrednih cest, prav toliko vodovodne kanalizacije in električne mreže. V nekaterih naselbinah bodo regulirali tudi reke in hudournike, da bi prebivalce obvarovali pred poplavami. Skupna vrednost dela v omenjenih naselbinah bo znašala 65.5 milijarde dinarjev. Računa se nadalje, da bo do zime usposobljenih v stanovanjskih hišah okrog 8500 stanovanj in 98 javnih stavb. Popravilo teh objektov bo stalo okrog 7.7 milijarde dinarjev ne upoštevajoč sredstva, ki jih vlagajo meščani sami v svoja privatna stanovanja.

Denningovo poročilo o zadevi Profumo

LONDON, 25. — Danes so objavili poročilo lorda Denninga o aferi Profumo, ki je rezultat pričevanj 160 prič z ministrskim predsednikom MacMillanom na čelu.

Po uvodni izjavi podaja lord Denning sliko posameznih osebnosti: dr. Warda, atašeja Ivanova, Christine Keeler itd. Za Warda pravi, da je bil «absolutno nenormalen», za Ivanova pa trdi, da je imel nalogo razdvajati Veliko Britanijo od ZDA; v tem je deloma uspel. Christine Keeler je bila nedvomno fizično privlačna, toda načelo jo je že uživanje mamil, h kateremu jo je pravidil Ward.

PREDSEDNIK SFRJ NA URADNEM OBISKU V ČILU

Enakost pogledov v političnih razgovorih Tito - Alessandri

Visoko priznanje čilske univerze maršalu Titu - Tople besede predstavnika jugoslovanskih izseljencev - Uspešni razgovori gospodarskih strokovnjakov

SANTIAGO DE CHILE, 25. — V političnih razgovorih med predsednikoma Titom in Alessandrijem in njunimi sodelavci, ki so se danes končali, je bila po informacijah iz dobro obveščenih krogov dosežena visoka stopnja soglasja. Predsednika sta ugotovila enakost pogledov o vseh osnovnih mednarodnih vprašanjih in poudarila optimistično gledanje na perspektive utrditve miru spričo dejstva, da je bil podpisan moskovski sporazum o delnem prenehanju jedrskih poskusov, ki je ustvaril ugodno ozračje v mednarodnih odnosih.

Čilski predsednik Alessandri pozdravlja maršala Tita na letališču Los Cerrilos

Tito in Alessandri sta izrazila pripravljenost svojih držav, da se v največji meri trudita za nadaljnje zboljšanje mednarodnega ozračja. Predsednika sta posvetila posebno pozornost državam v razvoju in vlogi nevezanih držav v reševanju mednarodnih gospodarskih vprašanj. Ugotovljena je bila škodljivost vsake diskriminacije v mednarodnih gospodarskih odnosih in poudarjena potreba skupne odločne akcije nevezanih držav v interesu utrditve miru.

Vzporedno s političnimi razgovori so gospodarski strokovnjaki obeh držav razpravljali o možnosti razširitve gospodarskega sodelovanja, posebno trgovinske izmenjave med obema državama. Pri teh razgovorih so ugotovili široke možnosti medsebojne trgovinske izmenjave. Med drugim bi Jugoslavija lahko kupovala v Čilu ribjo moko, elektrolitični baker, kožo, volno in jeklo v zamenjavo za industrijsko opremo, ladjevje in ribiško opremo. Proučili bodo tudi možnosti industrijskega sodelovanja posebno v ladjedelniški industriji. Da bi se olajšala in pospešila trgovinska izmenjava, bo podpisan poseben bančni sporazum o manipulativnem kreditu v znesku 500.000 dolarjev.

Obisk predsednika Tita v Čilu in njegovi razgovori s predsednikom Alessandrijem so izpolnili vsa pričakovanja. Rezultat razgovorov med predsednikoma je popolnoma v skladu z ozračjem pozornosti, prijateljstva in spoštovanja, ki ga je deležen predsednik Jugoslavije na svojem obisku.

To ozračje se je opažalo na vsakem koraku, tako v stikih in razgovorih poslancev in senatorjev, na ganljivem sestanku z jugoslovanskimi izseljenci, na banketu, ki ga je sinoči priredil v čast predsedniku Titu predsednik Alessandri, in pa nocoj na slovesni seji čilske univerze, kjer je bil predsednik Tito proglašen za častnega doktorja.

Predsedniku republike Jugoslavije bo gotovo ostalo v nepozabnem spominu kosilo, ki so mu ga priredili včeraj v klubu «Union» jugoslovanski izseljenci, zlasti pa tople besede, ki jih je v imenu vseh izseljencev spregovoril predsednik Jugoslovanskega doma v Santiagu Dekovič. Ta je med drugim zaprosil predsednika Tita, naj sporoči njihovim rojakom v domovini iskrene in bratske pozdrave s priporočilom, da žele svojim voditeljem, da bi Jugoslavija bila še bolj spoštovana v svetu in da bi Jugoslovani bili vedno složni kot bratje v ponos in vzgled vsem Jugoslovanom doma in v tujini.

Prav tako bo ostala v lepem spominu maršalu Titu zdravica predsednika Alessandrija na sinočnjem banketu, v kateri je Alessandri posebno pohvalil marljivost jugoslovanskih izseljencev, ki so s svojim neumornim delom, znanjem in ljubeznijo prispevali k napredku Čila. Visoko priznanje, ki je Titu izkazala nocoj čilska univerza, dokazuje, kakšno spoštovanje in ugled uživa voditelj jugoslovanskih narodov v svetu.

«Skupno z voditelji držav Zahoda in Vzhoda, ki imajo večjo odgovornost v velikih sklepih, ki vplivajo na tok svetovnega dogajanja, predsednik socialistične Jugoslavije prispeva v precejšnji meri k določitvi zgodovinske fizionomije današnje dobe. To je zadostni razlog, da mu univerza Čila izkaže čast in da se čuti počaščena, da ga sprejme v svoje vrste», je poudaril rektor univerze Gonzales v svojem govoru, v katerem je poudaril legendarno vlogo predsednika Tita v borbi za osvoboditev Jugoslavije, njegovo delo pri obnovi dežele, zlasti pa njegovo zavzemanje v borbi za mir na svetu.

De Gaulle napoveduje nadaljevanje francoskih jedrskih eksplozij

Norčevanje iz moskovske pogodbe - Francija hoče v mednarodnih organizacijah «ostati Francija» - Defferre ostro odgovarja Pompidouju

PARIZ, 25. — Predsednik de Gaulle se je na svojem potovanju po francoskih departmajih ustavil danes v Orangeu, kjer je imel svoj prvi govor. Izjavil je, da bo Francija nadaljevala jedrske poskuse, ker hoče imeti «silo, ki jo bo lahko branila», in ti poskusi so povezani z razvojem njene atomske sile. Dodal je, da ni nobenega razloga, da bi se morala Francija odpovedati tem poskusom.

Zatem je de Gaulle ponovil že vse znane argumente svoje zunanje politike, kar po mnenju političnih opazovalcev kaže, da ni pričakovati vsaj za sedaj nobene spremembe francoskega stališča do glavnih mednarodnih vprašanj.

V zvezi z moskovsko pogodbo o prekinitvi jedrskih poskusov je de Gaulle trdil, da se je mnogo držav pridružilo pogodbi, ker «niso bile sposobne delati te poskuse». Dodal je: «To je prav tako, kakor če bi zahtevali od ljudi, naj se obvežejo, da ne bodo preplavali Rokavskega preliva.»

V zvezi z mednarodnim položajem je de Gaulle izjavil: «Nasprotje med blokoma še vedno traja, toda začenjajo se kazati perspektive popustitve napetosti. V drugem taboru pa se začenjajo opažati strahotna nasprotja, ne samo med tendencami in ljudmi, temveč tudi med dvema velikima narodoma: ruskim in kitajskim. To seveda ne vodi tega tabora k obvladanju sveta. Toliko bolje.»

V zvezi z zahodnim taborom je de Gaulle izjavil, da se mora ta «organizirati za mir, in narodi, ki ga sestavljajo, morajo organizirati nekatere stvari, da se sporazumejo: «obstaja OZN, kjer se vsi združujejo, je NATO, v katerem so člani atlantskega zavezništva, je Evropa, za katero delamo...» «Narodi ne morejo več živeti vsak zase. Francija to ve. Ko se govori o izolaciji Francije, to lahko velja za politiko, toda v realnosti ne pomeni nič.»

Zatem je de Gaulle ponovil svojo tezo, da namerava Francija imeti važno in «osebno» vlogo v mednarodnih organizmih, v katerih je včlanjena, in je pri tem očitno namignil na ZDA. Izjavil je: «Za nas se postavlja vprašanje, ali se bomo morali v teh organizacijah razkrajati, to je slediti tej ali oni tuji državi — in dobro vemo kateri — ali pa bomo še dalje ostali Francija. Izberimo torej, da ostanemo Francija. Nameravamo biti včlanjeni v vseh teh organizacijah, toda nameravamo ohraniti našo osebnost. Zato smo Francija v Združenih narodih, smo Francija v atlantskem zavezništvu, smo Francija v Evropi. To nas nava-ja pogostoma k temu, da ne privolimo v to, kar želijo drugi.»

De Gaulle je na kratko omenil svoj načrt o gospodarski stabilizaciji in ga je zagovarjal. Zatem je jasno nakazal, da namerava še dalje ostati predsednik republike in bo torej kandidiral pri prihodnjih volitvah. S tem v zvezi je dejal, da je «še vedno pri moči» in da ga nič ne briga, kaj misli ta ali oni odbor, temveč ga briga samo to, «kar hoče francosko ljudstvo».

Predsednik socialistične skupine v narodni skupščini Gaston Defferre, ki je marsejski župan, je odgovoril z ostrim člankom na nedavni govor predsednika vlade Pompidouja, ki je govoril o «notranji in zunanji zaroti». Pri tem pravi, da te obtožbe u-

General de Gaulle med obiskom v atomskem centru v Pierrelatte

tegnejo pomeniti pripravo za nov referendum, pri katerem bodo znova povezana vprašanja mednarodne in notranje politike. Defferre pravi, da poraz gospodarske in socialne politike vlade ne pušča politični oblasti druge poti, da se obdrži na oblasti. «Tujci bodo obtoženi, da so kompromitirali velike načrte generala de Gaulla, da so s tem povzročili gospodarsko krizo v naši deželi. Ob tej priložnosti bo žrtvovana Evropa. Poživljala se bodo nacionalistična čustva, in vse se bo prikazalo pod krinko patriotizma in obrambe našega gospodarstva.»

«Zaradi tega, dodaja Defferre, se hoče preprečiti opoziciji, da bi opozarjala na spletko, ki nam grozi. Toda ne bodo uspeli, zavezati nam jezik. Zelo resno je dejstvo, da je Pompidou uporabljal izraz zarota proti tistim, ki kritizirajo politiko vlade. Zarota pomeni združenje za izvedbo udara proti vladi. Govoriti o zaroti pomeni torej izjavljati, da vsako dejanje opozicije, vsak spis ali govor, pomeni zločinsko dejanje, ki ga je treba kot tako zatreti. Toda Pompidou je šel še dlje. Govoril je o notranji in zunanji zaroti, kar pomeni, da obstaja sporazum opozicije s tujino, proti Franciji.»

Tri eksplozije na Južnem Tirolskem

BOCEN, 25. — Nekaj po 23. uri sta se slišali dve močni eksplozije v bližini Brunecka. Hidroelektrična centrala družbe «Indel» je javila, da je v centrali zmanjkal električni tok, zaradi česar domnevajo, da je bil zopet razstreljen kak opornik. Močno eksplozijo so slišali tudi nekaj kilometrov od Bocna. Vendar pa bodo isknaje, da ugotovijo kraj nesreče, začeli šele jutri zjutraj.

Prvo sporočilo po «rdečem telefonu»

WASHINGTON, 25. — Predsednik odbora za zunanje zadeve v ameriški predstavniški zbornici Thomas Morgan je dobil, preveden prepis prvega sporočila, ki so ga poslali iz Sovjetske zveze v ZDA po teleprinterju, ki povezuje neposredno Moskvo z Washingtonom. Morgan je izjavil, da gre za «liričen opis lepote zahoda v Moskvi».

Zasedanje agencije za atomsko energijo

DUNAJ, 25. — Včeraj se je na Dunaju začelo zasedanje mednarodne agencije za atomsko energijo, kateremu prisostvujejo delegati 83 držav ter predstavniki raznih mednarodnih organizacij. Na današnji plenarni seji je v imenu italijanskega ministra za industrijo Tognija govoril podtajnik v ministrstvu za industrijo Micheli. Poudaril je važnost sklepa sveta guvernerjev mednarodne agencije, da se ustanovi v Trstu mednarodni center za teoretsko fiziko. Dejal je: «V novem ozračju pomirjenja, ki se je nedavno ustvarilo v mednarodnih odnosih, bo ta pobuda izvrstna preizkušnja, kako se v imenu znanosti lahko premagajo vse politične in ideološke pregrade. Italija je z navdušenjem in s ponosom sprejela sklep za ustanovitev centra v Trstu. Ustanovitev tega centra bo zadovoljila zahtevam po zavodu, ki bo namenjen predvsem znanstvenikom razvijajočih se držav, kjer bodo mogli spopolniti svoje strokovno znanje in bodo ob povratku v svojo domovino sestavljali tisto jedro visoko kvalificiranih voditeljev, ki so nujno potrebni za razvoj jedrske dejavnosti. S centrom v Trstu je agencija obogatila splošen obseg svoje dejavnosti s pobudo velike vrednosti.»

Proslava 20-letnice priključitve Istre k Jugoslaviji

PULJ, 25. — S slovesno skupno sejo okrajne skupščine okraja Pulj in občinske skupščine občine Pazin so danes proslavili v Pazinu 20-letnico zgodovinskega sklepa o priključitvi Istre k Jugoslaviji. Seje so se udeležili preživeli odborniki ZAVNOH iz Istre, predsednik izvršnega sveta SR Hrvaške Mika Špiljak, predsednik glavnega odbora Socialistične zveze Hrvaške Anton Biber, predsednik sabora Hrvaške Drakulić in druge osebnosti. Seja je bila v istih prostorih, kjer je bil sprejet zgodovinski sklep.

Predsednik okrajne skupščine v Pulju Tomaž Dobrić je v svojem poročilu prikazal udeležbo Hrvatov in Italijanov Istre v narodnoosvobodilni borbi, v kateri je padlo skoro 11.000 Istranov. «Danes preživlja Istra v okrilju svoje domovine, je dejal Drakulić, pravi gospodarski in kulturni preporod. Samo v zadnjih letih letih se je vrednost proizvodnje povečala za skoro štirikrat in je lani dosegla 100 milijard dinarjev.

V zvezi z današnjo proslavo so v Pazinu odprli razstavo razvoja ljudske oblasti v Istri med NOB.

Laburistični voditelj Wilson (levo) in tajnik italijanske socialistične stranke Nenni po razgovoru v spodnji zbornici v Londonu

Vrhovni sovjet je ratificiral moskovsko pogodbo

MOSKVA, 25. — Prezidij vrhovnega sovjeta SZ je danes soglasno ratificiral pogodbo o delni prepovedi jedrskih poskusov. To je sporočila agencija Tass.

V Washingtonu izjavljajo v poučenih krogih, da bodo ameriške naprave za jedrske poskuse v atmosferi ostale nedotaknjene za primer «morebitne kršitve moskovske pogodbe».

Strokovnjaki ameriške komisije za atomsko energijo menijo, da bodo radioaktivne padavine, ki izhajajo iz vseh dosedanjih jedrskih eksplozij, padale na Zemljo še drugih osem ali deset let. Od začetka jedrskih poskusov med drugo svetovno vojno so jedrske države povzročile številne eksplozije v skupni moči 507 megaton (507 milijonov ton tritola), od katerih 170 megaton pred letom 1961 in 337 megaton v letih 1961 in 1962. Strokovnjaki pravijo, da je v atmosferi še vedno sedem milijonov curiejev radioaktivnega prahu, kar je enako sedmim milijonom gramov radija.

Državni udar dominikanske vojske Predsednik in člani vlade aretirani

Prepovedana komunistična stranka - ZDA prekinile diplomatske odnose z Dominikansko republiko

SANTO DOMINGO, 25. — V Dominikanski republiki je vojska izvršila državni udar. Aretirali so predsednika republike Juana Boscha in vse člane njegove vlade. Predsednika Boscha so odpeljali v zapor izven prestolnice, podpredsednik republike in člani vlade pa so zaprti v prestolnici. Obljubili so jim, da bodo dobro ravnali z njimi. Telefonski stiki med ZDA in Dominikansko republiko so bili davi prekinjeni.

Vojska je objavila uradno sporočilo, v katerem pravi, da je politika odstavljene vlade vodila državo v mednarodne spore in je «favorizirala nevarne spletke kastrističnih in komunističnih voditeljev».

Vojska je razglasila komunistično stranko za nezakonito in je odredila razpustitev parlamenta. Dalje je razveljavila ustavo, ki je bila odobrena z zadnjimi volitvami, in je zopet uveljavila staro ustavo. Uradno sporočilo poziva prebivalstvo, naj ne zapusti domov, da se preprečijo morebitni neredi. Policija je zasedla sedeže levičarskih strank, to je ljudske socialistične stranke, dominikanskega ljudskega gibanja in združenja 14. junija. Policija je zaplenila vse arhive, in sedaj iščejo tajnike vseh teh strank, da bi jih aretirali.

Odstavljeni predsednik Bosch je bil prvi izvoljeni predsednik po letu 1930, ko se je diktator Trujillo polastil oblasti. Juan Bosch, ki je bil izvoljen z veliko večino pred 19 meseci, je uradno postal predsednik Dominikanske republike 27. februarja letos. V teh sedmih mesecih se je moral Bosch spoprijeti s številnimi težavnimi vprašanji, ki so se nakopičila v 30 letih diktature Trujilla.

V Washingtonu je predstavnik ameriškega državnega departmaja sporočil, da so bili diplomatski odnosi med ZDA in Dominikansko republiko prekinjeni. Ameriška vlada je prekinila tudi gospodarsko pomoč Dominikanski republiki.

Tudi v Caracasu so sporočili, da bo Venezuela prekinila diplomatske odnose z Dominikansko republiko, če se bo izkazalo, da je bil predsednik Bosch res odstavljen».

V diplomatskih krogih v Buenos Airesu menijo, da je vojaški udar v Dominikanski republiki vrgel senco na prihodnost celine, spričo dejstva, da je bil Bosch zakonito izvoljen na zadnjih volitvah.

Alžirska ustava je povzetek pridobitev revolucionarnega boja

Alžirska revolucija in vse njene pridobitve so dobile svojo dokončno potrditev v najvišjem zakonu, v novi, prvi ustavi alžirske republike. S tem je hkrati zaključilo obdobje več ali manj silovitih notranjih trenj in spopadov, ki jim je bila vsebina in bistvo nove ustave, rekli bi, poglavitni vzrok in povod. Nova ustava pomeni jasno in trdno zmago teženj, ki jih je vneto in uporno zagovarjalo sedanje vodstvo alžirskega ljudstva z Ben Bello. Sprejem nove ustave pomeni torej jamstvo tiste razvojne poti Alžirije, ki jo je nakazala sama revolucionarna borba, poti v graditev socialističnih družbenih odnosov in globoke gospodarske in kulturne preobrazbe alžirske družbe.

Dejstvo, da je ustava s svojimi neokrnjenimi naprednimi načeli dobila, kljub širokim akcijam njenih nasprotnikov, množično podporo tako v ustavodajni skupščini kot nasplošnem ljudskem glasovanju, dokazuje, da je njena vsebina izraz teženj in uresničitev pričakovanj najširših množic, ki vidijo v njej uzakonitev tistega, za kar so šli v osvobodilno vojno za neodvisnost in lepšo bodočnost. Referendum 8. septembra je naklonil ustavi nad 90 odstotkov glasov, medtem ko je v skupščini bilo komaj 23 glasov proti ob 138 za in 8 vzdržanih. Se dosti bolj prepričljivo zmago pa je dosegel malo zatem na predsedniških volitvah Ben Bella, ki sodi nedvomno med najvplivnejše in najpomembnejše tvorce nove alžirske državnosti.

Prva ustava alžirske revolucije je v bistvu povzela vse tiste zaključke, ki jih je sprejel lanskoletni kongres Fronte narodne osvoboditve v Tripolisu. Ti sklepi pa so pomenili povzetek vseh pridobitev revolucionarnega boja alžirskega ljudstva in njihovih teženj po boljši prihodnosti. Ustavna določila so hkrati sprejela in uzakonila vse tisto, kar je bilo v Alžiriji v zadnjem letu storjenega na področju gospodarske in družbene preosnove Alžirije, prve ukrepe o nacionalizaciji, agrarni reformi, delavskem upravljanju in podobno. Prav to dejstvo je prav gotovo spodbudno vplivalo na odločanje množic o novi ustavi.

Ustava proglaša Alžirijo za demokratično ljudsko republiko, kjer se vsa dejavnost odvija pod geslom: «z ljudstvom za ljudstvo». Ustava hkrati razglaša felahe, delovne množice in revolucionarno inteligenco za avantgardo alžirskega ljudstva.

Med poglavitne cilje postavlja ustava graditev socialistične demokracije, boj proti slehernemu izkoriščanju človeka po človeku in boj za mir. Določbe ustave, ki razglašajo pravice in dolžnosti državljanov, zagotavljajo enakost vseh državljanov, dalje nedotakljivost stanovanja in varstvo družine kot osnovne celice družbe.

Med pomembnimi določili je tudi zagotovitev raznih gospodarskih, socialnih pravic, kot so pravica do dela in do ustrezne udeležbe vseh delovnih ljudi pri delitvi narodnega dohodka. Ustava nadalje zagotavlja državljanom pravico sindikalnega združevanja vključno s pravico do stavke. Prav tako ustava jamči in zagotavlja vsem državljanom pravico do izobrazbe, ko razglaša osnovno šolstvo za obvezno.

Bistvena določila ustave, ki so povzročila oster boj nasprotnikov proti ustavi, zadevajo uvedbo predsedniškega sistema in vlogo Fronte narodne osvoboditve, ki jo ustava postavlja kot edino legalno in edino vodilno politično silo v deželi.

Ustava daje predsedniku republike široke in obsežne pristojnosti. V njegovi osebi je združena vsa izvršna oblast. Predsednik republike je po ustavi hkrati vrhovni poveljnik oborožene sil in predsednik treh najpomembnejših svetov, ki upravljajo življenje dežele, obrambnega, gospodarsko-socialnega in administrativnega.

Predsednik republike ima po ustavi pravico imenovati člane vlade in jih predlagati skupščini v potrditev. Ustava izroča predsedniku republike pravico voditi in usmerjati celotno politiko dežele v skladu z voljo ljudstva. Za svoje delo je odgovoren narodni skupščini.

Fronta narodne osvoboditve ima kot edina vodilna politična sila v deželi pravico in dolžnost uresničevati cilje revolucije in graditve socializma po težnjah ljudstva. Fronta izvaja politično kontrolo nad delom skupščine in vlade, je pobudnik in mobilizator vsega razvoja v Alžiriji.

Ustava izraža vse posebnosti alžirske revolucije in porevolucionarne stvarnosti v razvoju dežele. Dejstvo je, da je bila Alžirija dolgo obdobje pod kolonialno oblastjo, da je iz vojne izšla z velikanskimi problemi gospodarske družbene preosnove, da se je uravnavanju smernic razvoja mlade alžirske države postavilo porobu dosti notranjih in zunanjih nasprotnikov, da so zlasti vprašanja gospodarskega razvoja izredno pereča, vse to je terjalo vzpostavitev trdne, odločne osrednje oblasti, ki bo sposobna uresničevati postavljene cilje socialistične graditve dežele. Ben Bella in njegova skupina sta bila izpostavljena ostrim napadom in očitkom, češ da vzpostavljata osebno diktaturo, da gradita osnove kulta osebnosti v Alžiriji. Podobne so bile določbe o vodilni vlogi Fronte narodne osvoboditve kot edine politične sile v deželi predmet kritik in napadov v imenu tako imenovane obrambe demokracije in spoštovanja namere, odvrniti ali vsaj zavreti jasno pot Alžirije v družbeni preobrazbi na naprednih socialističnih temeljih. Ferhat Abas, do nedavnega predsednik ustavodajne skupščine in bivši predsednik začasne vlade, je postal nosilec boja proti novi ustavi in njenim socialističnim koncepcijam v imenu navidezne demokracije in političnih svobod.

Zmaga konceptov, ki jih je postavil kongres v Tripolisu o vodilni vlogi Fronte narodne osvoboditve, ki združuje, mobilizira in vodi vse sile alžirskega naroda k jasno določenemu cilju, uresničiti napredni družbeni sistem, je močno značilna tako za Alžirijo kot za razmere, ki jih srečujemo v vseh deželah, ki se pod podobnimi pogoji usmerjajo k napredku. Uvajanje tako imenovane parlamentarne demokracije z obilico strank in gibanj ne pomeni za te dežele samo nepotrebnega razsipanja sil, marveč močno in nevarno oviro napredku in razvoju. Novejša zgodovina sodobnega mednarodnega življenja nudi obilo primerov, kako so se morale mlade države s hudimi izkušnjami lotevali poprav političnega sistema več strank, ki je pomenil dostikrat ugodno leglo korupcije, tujega vpliva in delovanja reakcionarnih sil. Alžirska ustava, ki je bila izvojevana v ostrih notranjih spopadih med nasprotnimi koncepcijami o razvoju dežele, je hkrati dokaz velike politične zrelosti in zavednosti alžirskih množic, ki v ustavi in v takih njenih določilih vidijo potrditev in zagotovitev dosežkov revolucije in perspektivo boljšega življenja v pravičnejši družbeni ureditvi.

Alžirsko vodstvo je predustavno obdobje izkoristilo za široko pojasnjevanje ciljev revolucije in vsebine vsega, kar naj prinese ustava. Opirali so se na sklepe zasedanja v Tripolisu, ki so pomenili pravzaprav zametek sedanje ustave. Ti sklepi zavračajo tako imenovani gospodarski liberalizem kot vir gospodarske anarhije in izjavljajo, da Alžirija sprejema politično načrtovanje gospodarskega razvoja z demokratično udeležbo delovnih ljudi v upravljanju gospodarstva. To načelo je zdaj ustava tudi uzakonila.

Kongres v Tripolisu je tudi nakazal oblike gospodarske preosnove alžirske države. Uresničitev ciljev gospodarskega razvoja je kongres pokazal v agrarni revoluciji, ki obsega agrarno reformo, modernizacijo kmetijstva in uvajanje novih oblik upravljanja.

Na drugih sektorjih gospodarstva je kongres nakazal obširne ukrepe nacionalizacije kot pogoja za hitrejši in uspešnejši razvoj.

Vsi ti sklepi so že v enoletnem obdobju dobili na marsikaterem področju svojo uresničitev, ustava pa jih je zdaj povzdignila v temeljni zakon alžirske države.

Preambula ustave ugotavlja naslednje cilje, v katerih se uresničuje revolucija:

Izvedba agrarne reforme in vzpostavitev narodnega gospodarstva, kjer bo zagotovljena pravica delovnih ljudi do upravljanja.

Izvajanje socialne politike v korist ljudstva, za dvig življenjske ravni delovnega ljudstva, za pospešitev emancipacije žensk, da bi se vključile v upravljanje javnih zadev in v delo za razvoj dežele, za odpravo nepismenosti, za razvoj narodne kulture in izboljšanje zdravstvenega stanja.

Na mednarodnem področju ustava določa tako zunanjo politiko Alžirije, ki bo imela za temelje narodno neodvisnost, mednarodno sodelovanje, proiimperialistični boj in podporo osvobodilnim gibanjem.

Prva ustava alžirske republike in velikanska podpora, ki jo je dobila pri ljudskih množicah, pomeni jamstvo za jasno pot Alžirije v graditvi temeljev nove socialistične ureditve dežele in s tem k lepšemu življenju alžirskega ljudstva. Kot izraz vseh posebnosti, ki spremljajo razvoj Alžirije v zadnjih letih, pa pomeni ustava tudi važen prispevek k izkušnjam novoosvobojenih narodov.

Takšno razdejanje je ostalo po eksploziji v vasi Parete (Caserta). Kot smo že včeraj poročali, je eksplozija v tajni delavnici umetnih ognjev povzročila smrt 12 oseb, še več jih je bilo ranjenih in 10 hiš je bilo poškodovanih

ZANIMIVA JAVNA PREISKAVA V ZDA

Voditelji «Underworlda» so razpisali 100.000 dolarjev na glavo Valachija

Tudi med pričevanjem bo trideset agentov ščitilo Valachija, da ga rešijo atentata - Ali se bo Vito Genovese rešil iz zapora?

NEW YORK, 25. — Nevarnost krvavega boja za nasledstvo Vitu Genoveseju v vodstvu kriminalne sekte «Naša stvar», zadeve «družinske vojne» v tolpi Gallo, skupina Josepha Profacija, delovanje mrež za razpečavanje mamil, hazardne igre in tajna posojila — vse to predstavlja osrednjo vsebino velike javne ankete, ki se je pričela danes dopoldne z delom senatnega pododbora za preiskavo Vrste sej, ki bo trajala približno tri tedne, se je začela z govorom pravosodnega ministra Roberta Kennedyja in bo imela svoj najbolj dramatičen trenutek, ko bo priča Joseph Valachi, zapornik, ki ga je «podzemlje» obsodilo na smrt in ki že več kot eno leto razkriva raziskovalcem dejanja in ozadje kriminalne dejavnosti.

Seje tega odbora — listi ga imenujejo «Packets Committee» — snema televizija in zvečer jih oddajajo. Občinstvo sledi z zavzetostjo in živim zanimanjem tem dogajanjem kakor v času velikih raziskav Deweya in Kefauvera. To pot pa je mogoče zanimanje še večje zaradi tega, ker — kot izhaja iz izjav članov in prvih govorov danes dopoldne — se bo sedanja raziskava lotila tudi nekega bistvenega vprašanja: namreč vprašanja umestnosti spremembe sedanjih zakonov, ki kot ljubosumni varuhi državnih avtonomij resno omejujejo pravice zvezne policije pri preganjanju organiziranega zločinstva.

Datum, ko naj poda svoje izjave Valachi, ni bil uradno določen, toda verodostojni viri poročajo, da bo to jutri, če ne nastopijo kake ovire. Okrog Valachija bo trideset agentov sodne policije, ki se bodo tudi med pričevanjem postavili okrog njega, da ga bodo ščitili s svojimi telesi pred morebitnimi streli «izbranih strelcev» iz «podzemlja».

Občinstvo, ki mu dovolijo vstop na razprave, skrbno izberejo. Oblasti pa ne opuste nobenega varnostnega ukrepa za zaščito življenja Valachija, za katerega glavo so, kot se trdi, voditelji «Underworlda» razpisali nagrado 100.000 dolarjev (čez 60 milijonov lir). V zadnjih dneh so Josepha Valachija varovali v nekem tajnem zaporu, obdanem z brzostrelkami, in nad zaporom so neprestano preletavala letala in helikopterji.

Publiciteta in pomembnost, ki jo dajejo preiskavi sodne oblasti in osebno Robert Kennedy, sta zbudili tudi polemike. Kritiki zatrjujejo, da odkritja zapornika, ki so preiskovalcem FBI že znana, ne bodo dobila večje praktične vrednosti, če bodo izrečena še javno. Dostavljajo, da informacije, ki so jih dobili detektivi, vsekakor ne bodo dovolile široke ofenzive proti organizirani kriminalnosti, saj bi drugače ta ofenziva bila že izvedena, da bi udarila po dejavnosti z žalostnimi vsakdanjimi učinki, kot je n.pr. razpečavanje mamil. V krogih okrog «Attorney General» odgovarjajo na te kritike s trditvijo, da je v tem, da občinstvo spozna težo vprašanja «podzemlja», prvi pogoj za bolj učinkovit boj proti kriminalcem, ki jih sedaj ščiti soglašanje in strah, s katerim se znajo obdati.

Sicer pa so sami funkcionarji FBI previdni pri pripisovanju velike praktične vrednosti odkritjem Valachija in pri predvidevanju — po teh odkritjih — možnosti, da bi lahko kar množično obtožili voditelje in pristaše teh «Rackets».

Pravosodni minister se je v svoji današnji izjavi držal obljub glede informativnih namenov razprav. Predvsem je podal obširen okvir dejavnosti «podzemlja» ter pri tem omenjal vojno med Gallovo in Profacijevo tolpo. Robert Kennedy je opozoril na to: če bo Vito Genovese videl, da je njegova sodna akcija za izpustitev propadla, potem lahko neprestana borba za nasledstvo «vrhovnega vodje» s krvjo namoči ulice New Yorka. Vita Genoveseja, ki ga imenujejo «Artichoke King» (kralj artičok) zaradi njegove «premožne» dejavnosti grosista z zelenjavo, imajo za absolutnega poglavarja ameriške kriminalitete. Pred kratkim se je v Brooklynu pojavil Joseph Magliocco kot glavni veljak, vendar domnevajo, da gre za začasno vodstvo, dokler se ne pokaže, kako bo z legalnimi napori Genoveseja, da si zopet pribori prostost.

Tako Robert Kennedy kot senatorja McClellan in Mundt, ki sta potem govorila na prvi seji, so predlagali spremembe veljavnih zakonov za borbo proti kriminalcem. Kennedy je govoril o zagotovitvi «imunosti» pričam na procehi proti «podzemlju» in o obširnejših pooblastilih policiji za kontrolo telefonskih pogovorov kakor tudi o zakonu, ki bo *ipso facto* dovolil obtožiti pripadnike ilegalnih organizacij, kot je «Naša stvar». McClellan in Mundt sta zagovarjala možnost, da se proti kriminalcem uporabijo tako hude kazni, kakor so tiste, ki jih določijo in uresničijo v krogu «Naše stvari» proti članom, ki kršijo predpise organizacije. Med temi kaznimi, je dejal Mundt, je smrtna kazen, ki jo izvršijo z neusmiljeno točnostjo morilci «crime syndicate».

Koncilski očetje prihajajo v Rim

RIM, 25. — Koncilski očetje z vsega sveta prihajajo v Rim, na drugo zasedanje ekumenskega koncila. Tako je danes na letališče Fiumicino prispel newyorški nadškof kardinal Spellman. Z letalom iz Bruslja je prispel tudi belgijski primas kardinal Suenens. Na letališče Fiumicino je prispel maronitski patriarh iz Libanona, nadalje patriarhiski vikar Libanona, nadškof iz Tira ter škof iz Balbeka.

Z letalom je prispel iz Münchena tudi kardinal Doepfner, medtem ko so nekateri koncilski očetje iz Južne Amerike prispeli z ladjo «Augustus» v Genovo. V tej skupini je bil en kardinal, dva nadškofa in trinajst škofov. Kardinal je nadškof iz Buenos Airesa Jaime De Barros Camara (ki se je pred kratkim «proslavil» s svojo akcijo proti obisku predsednika Tita v Braziliji ter tako praktično pokazal, kako so mu pri srcu besede pokojnega papeža). Nekateri prelati so v Genovi izstopili, drugi pa se bodo peljali naprej do Neaplja.

Danes zvečer pa odpotuje iz Varšave kardinal Wyszyinski z 21 poljskimi škofi. Nekateri še ne odpotujejo danes, ker še nimajo vizumov.

Slovesnost otvoritve drugega dela koncila, ki bo 29. t.m., bo prenašala televizija ob 9,25.

V petek bo imel nadškof O'Connor, predsednik odbora za tisk pri koncilu, tiskovno konferenco; časnikarjem bo sporočil spremembe v informativni službi koncila.

Današnji «Osservatore Romano» objavlja članek za rojstni dan papeža Pavla VI, ki bo jutri. Za to priložnost so poslali papežu brzojavne čestitke predsednik republike Segni, predsednik vlade Leone ter predsednik poslanske zbornice Bucciarelli-Ducci.

V Milanu so bile demonstracije proti naraščanju stanovanjskih najemnin. Na sliki so demonstranti na trgu pred stolnico

Vedno več žrtev kolere v Južni Koreji

SEUL, 25. — Ministrstvo za zdravstvo v Južni Koreji je sporočilo, da se je število žrtev kolere dvignilo na 19. Najbolj prizadeto mesto je Pusan, kjer je bilo 15 mrtvih.

Čez 300 mrtvih pri poplavah v Indiji

NEW DELHI, 25. — Indijska vlada je danes sporočila, da je 237 oseb izgubilo življenje, 2000 pa jih je ostalo brez strehe zaradi poplav, ki so prizadele državo Uttar Pradesh. Drugih 92 oseb pa je umrlo v severnem okrožju Meeruta, kjer dežuje neprenehoma že deset dni. Škoda je velikanska.

Knjiga o heroju Jožetu Lacku

Ime Jožeta Lacka, narodnega heroja iz Nove vasi pri Ptuju, bo za vedno ostalo zapisano v zgodovini slovenskega naroda med najpogumnejšimi borci za najvišje ideale človeške družbe. Jože Lacko je bil preprost slovenski kmet, ki se je že neposredno po prvi svetovni vojni, katero je preživel delomu na fronti deloma v italijanskem ujetništvu, pridružil Komunistični partiji in je nato kot napreden in zaveden človek deloval predvsem med kmečkim proletariatom Dravskega polja. Tik pred vojno je bil tudi zaprt in je z drugimi komunisti preživel nekaj časa v taborišču, kamor jih je strpal protiljudski režim. Okupacija ga ni zatekla nepripravljenega in že kmalu se je vključil v osvobodilni boj. Najprej je deloval kot aktivist in je kot politični delavec deloval po vsej bližnji in daljnji okolici Ptuja, kjer je organiziral ljudi, utrjeval postojanke in vključeval nove borce v osvobodilni boj. Ker je po uspehih slovenjegoriške čete nemško divjanje postalo še hujše, se je Jože Lacko, kateremu so bili Nemci neprestano za petami, tesneje vključil v to partizansko edinico in skupaj z njo doživel usodni spopad v Mostju, v prvih dneh avgusta 1942. Lacku se je sicer posrečilo, da se je umaknil pred nemško premočjo in se izognil zasledovalcem Toda čez dan ali dva ga je izdal neki kmet, na čigar senik se je zatekel. Tako so po izdajstvu domačega človeka dobili Nemci v svoje roke človeka, ki je netil upor v okolici Ptuja, Seveda so se nad njim nečloveško znesli in ga mučili na vse mogoče načine. Izpostavljali so ga javnemu sramotenju, pri tem pa ga mučili, mu razbili glavo in zlomili ude. Za posledicami mučenja je Lacko v ptujskih zaporih umrl 18. avgusta 1942.

Okupator je po Lackovi smrti obračunal še z drugimi borci za svobodo, aretiral po zaslugi izdajalca okoli 90 domoljubov in jih od teh oktobra in novembra 41 tudi ustrelil. Lackova smrt je med zavednimi Slovenci strahovito odjeknila in nepopisna surovost okupatorja je le še bolj povečala sovraštvo do tlačiteljev slovenskega naroda.

Glede na veliko priznanje, ki ga je doživel Lacko po osvoboditvi in glede na njegovo veliko vlogo med osvobodilnim bojem, je bil vsekakor že čas, da smo o Jožetu Lacku dobili publikacijo, ki bo tega narodnega heroja predstavila širši javnosti. Res da Lacka slovenska javnost že pozna. Toda razni priložnostni članki in sestavki, objavljeni v periodičnem tisku, se prehitro izgube in le knjiga lahko kar najbolj popolno predstavi človeka in ohrani zbrano vse gradivo o njem. Zato je bila publikacija o Jožetu Lacku, ki jo je izdala založba Obzorja v Mariboru v svoji zbirki Narodni heroji in napisala Vida Rojic, več kot potrebna.

Vida Rojic se je svojega dela lotila temeljito. V dvanajstih poglavjih je prikazala Lackovo življenjsko pot in posamezna obdobja njegovega političnega delovanja. V tem je vsekakor uspela in zasluži njena knjiga vse priznanje. Če pa smo pri prejšnjih dveh publikacijah iste zbirke omenili, da sta bili skorajda preskromni, pa bi pri tej pripomnili, da je avtorica šla skoraj preveč v širino. To sicer ni nič slabega, vendar bo res, kar je že ugotovila kritika, da je pri prikazovanju Lackovega dela avtorica zagrabila snov tako na široko, da se podoba revolucionarja včasih v množici dogodkov in ljudi kar izgubi. Seveda pa to ne zmanjšuje pomena te knjige, ki vsekakor lepo izpolnjuje svojo nalogo: predstaviti narodnega heroja Jožeta Lacka in ohraniti spomin na njegovo pomembno revolucionarno delo. **Sl. Ru.**

V Turinu zidajo novo gledališče

TURIN, 25. — *Danes je bila tukaj svečanost položitve temeljnega kamna za ponovno zgraditev «Teatro Regio». V tem gledališču, ki je v noči med 8. in 9. februarjem 1936 zgorelo, so bile med drugim krstne predstave Puccinijevih oper «Boheme» in «Manon». — Za novo gledališče sta napravila načrte arhitekta Morbelli in Morozzo Della Rocca. Načrt obsega pravzaprav dve gledališči: operno gledališče z 2.300 sedeži v parterju, dveh vrstah lož in dveh balkonih, ter z zelo velikim odrom odprtine 22 m (ki se lahko zmanjša na 16 metrov), in globine okrog 40 m; poleg tega pa je še podzemno gledališče za dramska dela, ki bo delovalo avtonomno, s 708 mesti v parterju, dveh vrstah majhnih lož in balkonu. Celotni gledališki kompleks, opremljen z najbolj modernimi napravami, se bo raztezal na prostoru, dolgem približno 120 m in širokem 85 m. Tu bodo tudi poslopja za vodstvo, prostori za reprezentanco, dvorane za predavanja ter prostori za poseben muzej, poleg prostornih foyerov, blagajn ter dvoran za vaje orkestra, baleta in zbora. Gradnja novega gledališča, ki bo stala okrog 7 milijard, naj bi trajala približno štiri leta. Predvideva se, da bi bilo gledališče otvorjeno v sezoni 1967-1968.*

Spet nagrada za Vukotićevo «Igro»

Na mednarodnem filmskem festivalu v irskem mestu Cork je dobil film Dušana Vukotića «Igra» posebno priznanje žirija. «Igra» je v Corku dobila še diplomi irskega filmskega društva in mednarodne federacije filmskih klubov. Na festivalu, na katerem je sodelovalo trideset držav s triindvajsetimi kratkimi filmi, je dobil prvo nagrado kanadski film «Velika tatvina igrač».

***

V Moskvi je umrla pesnica Natalija Vasiljevna Krandijevskaja-Tolstaja, žena pisatelja Alekseja Nikolajevića Tolstoja. Nedolgo pred smrtjo je izdala zadnjo pesniško zbirko, ki jo je sovjetska literarna kritika lepo sprejela. Krandijevskaja-Tolstaja je bila prijateljica znanih sovjetskih književnikov Gorkega, Bunina, Jesenina in drugih.

***

V Pragi je izšel prevod slovenske mladinske povesti Vida Pečjaka «Drejček in trije Marsovčki». Delo je prevedel dr. Oton Berkopec, bogato in domiselno pa je knjigo opremil znani češki ilustrator Miloš Nesvadba. «Drejček in trije Marsovčki» so izšli v nakladi 15.000 izvodov.

***

Pri Društvu za proučevanje in napredek pomorstva Jugoslavije je izšla prva knjiga Pomorskega zbornika z več kot tridesetimi razpravami in članki o pomorski ekonomiki, pravu, zgodovini in narodnoosvobodilnem boju naših mornarjev.

Popularni francoski igralec in pevec popevk Maurice Chevalier je te dni slavil 75-letnico. Na sliki sta z njim igralki Zizi Jeanmarie in Marie José Nat, spodaj pa sta pevec Sacha Distel in igralec Jean Claude Brialy

V žveplenem rudniku smrt treh delavcev

AGRIGENTO, 25. — Dva delavca in specializirani tehnik so umrli zaradi zadušitve s plinom v žveplenem rudniku «Istretto Covello» v Sinetri.

Vsi trije so se spustili v rudnik, da bi popravili neko električno črpalko, ki se je nenadoma ustavila. Nenadoma jih je zajel oblak žveplenega plina; ta se je razvil, ker je iz cevi uhajala voda. V plinu so delavci najprej izgubili zavest, kmalu nato pa so zaradi zadušitve umrli. Neki drug delavec, ki je bil v družbi teh treh in ki je imel v začetku dovolj moči, da se je oddaljil, je bil tudi zastrupljen, toda rešila ga je reševalna skupina. Trupla so pozneje spravili iz rudnika gasilci.

Zastrupitve z gobami in grozdjem

TRIDENT, 25. — Pet oseb iz Clesa so pripeljali v bolnišnico zaradi zastrupitve z gobami. Gobe je nabral hišni gospodar, pri katerem so bile ostale štiri osebe na kosilu.

FOGGIA, 25. — Neko deklico so pripeljali v hudem stanju v bolnišnico. Deklica se je zastrupila, ko je pojedla grozd, utrgan v vinogradu, ki je bil malo prej poškropljen z neko tekočino proti parasitom. Iz Barlette pa poročajo, da je neki 48-letni kmet umrl, ker je jedel grozdje, ki je bilo tudi malo prej poškropljen z nekim antikritogamskim sredstvom.

Zaplenjenih mamil za 450 milijonov

LONDON, 25. — Londonska policija je včeraj med neko preiskavo v Walhamptonu (vzhodno predmestje Londona) zaplenila ogromno količino mamil, tudi morfija, za vrednost okrog 250.000 šterlingov (okrog 450 milijonov lir). Zvečer je policija šest oseb — med temi eno žensko — aretirala.

VIAREGGIO, 25. — Viareggio ima sedaj 50.000 prebivalcev. To število je bilo doseženo včeraj, ko se je rodila Ornella Rubinelli. V začetku stoletja je imel Viareggio 16.000 prebivalcev.

Vdor sršenov

MARSEILLE, 25. — Oblečeni v posebne azbestne obleke so morali priti gasilci iz Marseilla v

POMOČ O PRAVEM ČASU

ČETRTKOVA ČRTICA

Jim Glazer se je pomešal med ljudi v zajtrkovalnici. Ob tej zgodnji jutranji uri je v njej kar mrgolelo nameščencev, ki so si v naglici privoščili požirek kave.

«Morda me ne bo nihče prepoznal,» je pomislil Jim Glazer. Njegova kolena so znova pričela rahlo drhteti.

Ko pa je sedel za mizico s kadečo se skodelico kave pred seboj, se mu je kmalu zopet povrnila stara predrznost. Naj ga le kdo prepozna! Zaradi tiste neumne zadeve ne bo nikoli prišel pred sodišče. Vse se bo še pravočasno uredilo in potlačilo.

Nagnil se je nad skodelico in buljil v kavo, ki je bila tako črna kot brozga, v kateri je tičal

Počasi je pričel piti vročo pijačo v dolgih, poželjivih požirkih. Čutil je dobrodejno toploto, toda hkrati je vstal v njem tudi neki neprijeten občutek.

«Utrujen si, Jimmy,» si je prigovarjal, «zaradi tega si malce zmeden.»

Toda v resnici je vedel, da ni samo utrujen. Prav nič ga ni pekla slaba vest, ne, s takšnimi otročarijami je že davno opravil. Jim Glazer je imel strah, resničen strah pred srečanjem z Walterjem Waylandom.

Zavedal se je, da bo moral zdaj sam stopiti v pisarno odvetnika Waylanda in mu pogledati v hladne oči. Waylanda je že dolgo sovražil, in odkar mu je Wayland prisolil tisto zaušnico, ni več prestopil njegovega pruga. Če se je kaj zgodilo, kar je bilo treba urediti in potlačiti, je vedno njegov starejši brat Eddy poskrbel, da je Wayland storil to, za kar je bil plačan.

Jim je nenadoma začutil, da mu po vratu teče znoj, in nenadoma se je zavedel, da svojega debelega plašča ni odložil. Obdržal ga je na sebi, odkar ga je oblekel ob štirih zjutraj, ko je zapustil Happy Club.

Slekel si je plašč in zopet sedel k mizici. Topo je razmišljal, kako bo pripravil odvetnika k temu, da mu bo pomagal.

Walter Wayland je bil odvetnik njegovega brata Eddyja. Sploh je mnogo ljudi v mestu ubogalo Eddyja. Pravzaprav je bilo pol mesta Eddyjevega — vsak igralni avtomat in plesni salon v glavni ulici, vsak drugi bar, da sploh ne govorimo o temnih brlogih, kamor je imel Jim vedno pristop.

Gangsterski kralj Eddy pa ni imel v svojih rokah samo mesta — ne, tudi mestna uprava je bila popolnoma korumpirana. Toda kljub temu mora zdaj Jim osebno stopiti k Walterju Waylandu in ga prositi za pomoč.

Eddy je bil že teden dni po službenih opravkih pri gangsterjih v sosednih mestih in tako se mora Jim že sam potruditi k odvetniku, da ga spravi iz brozge, v kateri je tičal.

To je bilo prvič, da je bil Jim prepuščen samemu sebi. Odkar je kot petnajstletni fantalin ukradel prvi avtomobil, je vedno, kadar se je znašel v zadregi, obiskal svojega starejšega brata Eddyja. Spočetka ga je Eddy jemal s seboj v odvetnikovo pisarno. Toda nekoč se mu je Wayland hudo zameril. V prisotnosti njegovega brata mu je odvetnik nekoč zabrusil v obraz, da je izprijen fičfirič. To pa je bila nada žalitev, če pomislimo, da je imel Jim skoraj že trideset let in je bil dovolj pameten, da ni potratil niti enega dne svojega dolgega življenja ze delo. Vsakdo — razen tega zoprnega Waylanda — se ga je bal, kajti bil je brat mogočnega Eddyja Glazerja.

Wayland ga je ubogljivo zvlekel iz zadrege, kadar mu je to ukazal brat Eddy. Odvetnik je vložil ves svoj ugled, ko je trapasti policaj, ne da bi vedel, koga ima pred seboj, aretiral pijanega Jimmyja zaradi povzročanja javnega nereda. On je tudi razčistil zadevo z barsko damo, ki je z Jim v svoji pravični jezi v javnem lokalu premlatil. On je tudi takoj uspešno posredoval, ko je Jim olajšal za nekaj tisoč dolarjev tiste banke.

Kljub temu Jim odvetniku ni bil nikoli simpatičen in tega tudi ni prikrival. Ko je Jim nekoč Waylanda imenoval korumpiran paragrajar in nevednež si je ta človek drznil celo njemu, Jimu, prisoliti zaušnico!

Od tedaj je odvetnik po Eddyjevem ukazu sicer Jimu še nekajkrat pomagal iz stiske, toda od tiste zaušnice ga ni več videl.

Zdaj pa je moral Jim ugrizniti v kislo jabolko in se osebno potruditi k Waylandu. Od pete ure zjutraj je nestrpno čakal, da bo odvetnik odprl svojo pisarno.

Vedno znova je Jim pogledal na svojo briljantno zapestno uro. Zdaj je bil Wayland gotovo že v svoji pisarni. Takoj bo Jim odšel tja. Še eno minuto. Še en požirek kave.

Se enkrat je v glavi razmislil o vsem, kar se je tisto noč zgodilo. Da ne bi pričel v Waylandovi pisarni jecljati.

Ob petih zjutraj, ko se je na vzhodu ravno pričelo daniti, se je Jim odpeljal v svojem športnem vozu domov. Odpeljal? Ne, oddirjal. In seveda tudi ni zavrl, ko je prispel do križišča Hooverjeve ulice in Folsomovega bulevarja.

S škripajočimi gumami je zavozil okoli ovinka. In nenadoma se je znašel pred njim moški: pešec, ki je ravno tedaj nameraval prekoračiti cesto. Toda Jim ga je prepozno opazil. Tudi pešec je prepozno opazil grozečo nevarnost.

Skušal se je sicer rešiti s skokom nazaj na pločnik, toda bila je že prepozno.

Jim se je še zdaj spomnil studa, ki ga je prevzel, ko je zaslišal top udarec, ko je zabobnelo človeško telo po hladilniku njegovega avtomobila. In ko je telo nepremično obležalo na cesti.

Bilo je grozno. Toda Jim je bil ponosen na to, kako mojstrsko se je znašel. Ne da bi si sploh ogledal na tleh ležeče telo, je pognal avto naprej in čez dve minuti je bil že v čisto drugi mestni četrti. «Pravi mojster si,» je dejal Jim samemu sebi. «In tisti oročji Wayland si je drznil imenovati te izprijen fičfirič!»

Jim Glazer je vstal, vrgel nekaj drobiža ob prazno skodelico in zapustil lokal. Kmalu bo ura osem. Wayland je gotovo že v svoji pisarni

Glavni problem je zdaj avto, je razmišljal Jim, ko je stopal po stopnicah proti Waylandovi pisarni.

Ker stanuje v Hooverjevi ulici, seveda ni mogel pripeljati avta domov. Spočetka je hotel spraviti avto v neko servisno delavnico, toda ko je videl potolčeni hladilnik, razbito luč in sledove krvi, je avto pustil v neki stranski ulici, še prej pa je snel z vozila registrske tablice

Kljub temu ne bo dolgo trajalo in policija bo odkrila avto in kmalu tudi ugotovila njegovega lastnika, če ne bo Wayland pravočasno posredoval. Wayland bo pripravil policijo k molku.

To staremu odvetniku gotovo ne bo nič kaj prav toda zakaj prejema od Eddyja toliko denarja, če ne za takšne usluge?

Plavolasa tajnica v predsobi ga je ošvrknila s čudnim pogledom. Jimu se je zazdelo, da bere v njem začudenje in morda celo zaničevanje. Toda kaj mu mar: glavna stvar je bila, da ga punčara čimprej prijavi svojemu šefu.

Tako se je tudi zgodilo. Wayland je takoj sprejel brata mogočnega gangsterskega kralja Eddyja.

Ko je Jim vstopil in skrbno zaprl vrata za seboj, je odvetnik mirno obsedel na svojem sedežu. S hladnim pogledom je meril svojega obiskovalca.

«No?» je vprašal naposled.

«Znašel sem se v majhni zadregi,» je pričel Jim.

«Nikar si ne domišljujte da vam bom pomagal!»

«Pazite, kaj govorite, vi stari perograč! Vi ne marate mene, jaz pa ne vas — ampak če mi zdajle ne boste brž pomagali iz omake, v kateri sem se znašel, potem vam bo moj brat zavil vrat, ko se vrne!»

«Zdi se mi, da vas nocoj ni bilo vso noč doma,» je dejal Wayland hladno. «Eddy se je že vrnil. Davi ob petih. Toda neki pijani avtomobilist, ki je pozneje pobegnil, ga je povozil na vogalu Folsomovega bulevarja in Hooverjeve ulice. Vaš brat vam ne bo več pomagal. Eddy je mrtev.»

ROBERT CENEDELLA

Stari franc. umetnik Michel Simon, ki smo ga tolikokrat občudovali, še «ni spregel». Sedaj igra strojevodjo v filmu «Vlak», ki obravnava franc. odporniško dejavnost.

modni kotiček

Moški kroji za 1964: elegantni, praktični, enostavni

Tretjina Italijanov se oblači iz konfekcije - Nova vrsta blaga, ki bo primerna tako za zimo, kot tudi za poletje - V rabi bolj svetle barve

Pretekle dni se je v Sanremu zaključil XII. mednarodni festival moške mode, na katerem so sodelovali krojači iz raznih držav, kot na primer iz Francije, Amerike, Anglije, Nemčije, Švice, Avstrije, Španije, Holandske in seveda Italije. Slednjih je bilo na omenjenem festivalu kar 50 ter so razstavili najbolj pestro in bogato kolekcijo športnih, popoldanskih in večernih moških oblek ter plaščev. Modele so razkazovali moški manekeni iz raznih držav, med njimi prvič tudi maneken-črnec.

Glavna note omenjenega festivala je bila v iskanju novih barv, ki bi dale novi moški modi poseben ton. Tako je prišlo do uveljavitve tendenca po svetlejših barvah, zaradi česar so modni eksperti sklenili imenovati moško modo za leto 1964 «svetlobna moda»

Problem izbire barv je napotil modne eksperte, da so se pred začetkom mednarodnega festivala izvedli v raznih deželah nekakšno anketo o tem, kakšne barve imajo moški najraje in ž- so bolj naklonjeni svetlim, ali temnim barvam.

Omenjena anketa je pokazala naslednje: Američani se navdušujejo za svetle obleke, medtem ko so Angleži, mogoče zaradi svojega podnebja, bolj naklonjeni sivim in sploh temnim barvam. Med moškimi, ki se navdušujejo za žive barve in tudi za živalske vzorce, so na prvem mestu Francozi, ki se oblačijo v obleke različnih barvnih odtenkov in ki se ne izogibajo niti najbolj drznim in vpadljivim vzorcem. Nemci so v izbiri barve nekje med Angleži in Francozi. Radi imajo temnejše barve, ne branijo pa se raznih vzorčastih tkanin. Španci in Italijani so pa že po svojem temperamentu nagnjeni k izbiri živih barv ter se samo za večerne obleke odločijo za temnejše barve, med katerimi jim je najljubša temnomodra.

Ker smo že pri statističnih podatkih, naj navedemo še nekaj podatkov, ki so jih zbrali italijanski krojači v zvezi z italijansko krojaško industrijo. Ena tretjina Italijanov kupuje svoja oblačila v konfekciji, kjer stane srednja moška obleka okrog 27.000 lir. Ostali dve tretjini sta še vedno zvesti svojim krojačem, pri katerih plačajo za novo obleko v povprečju okrog 32.000 lir.

Na festivalu moške mode so pokazali novo vrsto blaga, ki bo po mnenju krojačev primerna tako za poletne, kot za zimske obleke. Gre za blago, tkano iz posebnih sintetičnih vlaken, ki varujejo pred mrazom, pa tudi pred vročino. Krojači napovedujejo omenjenemu blagu velik uspeh, saj bo z njim počasi odpravljena skrb za poletne in zimske garderobe.

Moška moda za leto 1964 je jasno pokazala, da se vse bolj oslanja na praktičnost in enostavnost, ki sta pač nujno povezani z današnjim tempom življenja. Le malo je bilo takih modelov, ki so si dovolili razne ekstravagance, vsi ostali so pokazali elegantno, praktično in enostavno linijo, ki je doživela največ priznanj.

ZDRAVNIKOVO MNENJE

Kronično vnetje jeter

Jetrna ciroza spada med najhujše bolezni. Dolgotrajen tok, mnogoštevilne komplikacije in težave pri zdravljenju so osnovne značilnosti te jetrne bolezni. Pretirano uživanje alkohola in kronično vnetje jeter gresta roka v roki. Ciroza je obolenje gostincev, kavarnarjev in natakarjev ter vinogradnikov. Stalno in dolgotrajno uživanja alkoholnih pijač, zlasti slivovke, ruma in konjaka, tudi v taki količini, ki se na videz zdi mala, privede slej ko prej do propadanja jeternih celic. Poleg alkohola je tudi sifilis pogosto povzročitelj kroničnega vnetja jeter.

Za normalno delovanje jeter je pravilen način prehrane važen činiteli. Vedeti moramo, da so beljakovine zaščitnik jetrnih celic. Hrana, ki ima obilno mesa in jajc povečava sposobnost jeter v borbi proti najrazličnejšim škodljivim vplivom. Medtem ko beljakovine blagodejno vplivajo na jetrne celice, zmanjšujejo maščobe, zlasti takrat, ko jih uživamo v večjih količinah, obrambne sposobnosti jeter. Tudi zlatenica, ki ni bila v zadostni meri zdravljena, lahko preide sčasom v cirozo.

Ker imajo jetra pri presnovi važno vlogo, je razumljivo, da pride pri obolenjih jeter najprej do želodčnih težav. Pomanjkanje apetita, kolcanje in bruhanje so začetni znaki. Poleg želodčnih in črevesnih težav se pojavljajo tudi razne živčne neprijetnosti. Cirotiki so nervozni, rekli bi »žolčni» ljudje. Ko cirotičen proces že dalj časa traja in kri v jetrih ne cirkulira pravilno, pride tudi do splošnega zastoja v želodčno-črevesnem ožilju, kar ima za posledico, da otečejo razni organi, zlasti noge. Bolnik dobi velik trebuh, žile želodčnega ostenja se mocno razširijo, isto se zgodi tudi z venami požiralnika. Neredko razširjene vene počijo tako, da pride do močnih krvavitev. Skoro vsak četrti cirotik umre zaradi takih krvavitev. Tudi močno povečana slezen je važen znak ciroze.

Cirotični bolniki zaradi slabega prebavljanja in izkoriščanja hrane hujšajo, velik trebuh je poln vode. Tak trebuh je poln vode. Tak trebuh daje bolniku smešen videz, saj je napihnjen kot žaba. Cirozo skoraj vedno spremlja več ali manj izražena zlatenica. Izčrpan organizem je podvržen vsem mogočim boleznim in infekcijam. Pogosta spremljevalka ciroze je tudi tuberkuloza, prav tako tudi srčna obolenja. Cirotično spremenjena jetra so ugoden teren za nastanek raka.

Potrebno je, da odstranimo vse vzroke, ki so v zvezi z nastankom ciroze. Vsako zlatenico moramo smatrati za resno obolenje, ki ga je treba smotrno in pravilno zdraviti v hujših primerih v bolnišnici. Se tudi dolgo časa po preboleli zlatenici moramo držati dieto. Tudi pri zdravljenju ciroze ima glavno vlogo dieta. Hrana mora vsebovati zadostne količine beljakovin in sladkorja. Medtem ko so do nedavna mislili, da je sladkor edini zaščitnik jetrnih celic, so v najnovejšem času prišli do spoznanja, da imajo to funkcijo beljakovine. Sir in mleko vsebujeta substance, ki ščitijo jetra.

Vedeti moramo, da je svinjska mast škodljiva, pa je zaradi tega pri cirozi njena uporaba prepovedana. Olje in maslo (do 50 g na dan) sta dovoljena. Dieta bodi neslana. Dobro deluje vitamin B. Razni jetrni preparati, ki jih izdeluje farmacevtska industrija, ugodno delujejo pri zaustavljanju cirotičnega procesa.

Dr. S. B.

ZANIMIVE UGOTOVITVE HAMBURŠKEGA LISTA

«Otroški vrtec evropske kulture se parcelira in daje na dražbo»

Kratka zgodovina turističnega booma - V Nici zemljišča po 1000 do 1200 dolarjev kv. m
Selitev «smetane» v Španijo, na Costa del Sol - S prihodom bogastva izginila lepota

Obale Sredozemskega morja so na dražbi. Otroški vrtec evropske kulture se parcelira, cementira in daje na dražbo. Od Gibraltara do Sueza buldožerji rijejo zemljo, ilovico in pesek. Vlaga se majhen kapital, da bi se zadušil velik.

Doslej je največjo ponudbo dala prejšnji mesec neka vesela vdova po imenu Dorothy, univerzalni dedič finančnega magnata Isaaca Waltona Killama iz Montreala v Kanadi. Kanadska lady je od podpredsednika «Fiata» Giovannija Agnellija kupila za 2 milijona 700 tisoč dolarjev razkošno vilo «Leopolda» v Beaulieu. Ameriški igralec William Holden je imel manj sreče: zaman je županu Caprija ponujal milijon 952 tisoč dolarjev za glavni trg na tem otoku.

Na obmorski Promenade des Anglais v Nici stane kvadratni meter površine od 1.000 do 1.200 dolarjev. Tu je cena višja kot znaša cena zemljišč v najdražji četrti Pariza med Champs-Elyses in Avenie Foch

Konjunktura je dospela celo do skrajnega severovzhoda Sardinije. Mednarodna družba pod vodstvom Apolona Karima Age Kana je odkupila od tamkajšnjih pastirjev del obale, ki je 45 km dolg in tri kilometre širok. Ko bo ta pas urejen, bi moral konkurirati francoski Sinji obali.

V Franciji je lani pariška banka «Rothschild in bratje» uvedla v trgovski register tudi rubriko «turistična industrija». Z delniškim kapitalom 15 milijonov frankov je bila ustanovljena mednarodna finančna družba, ki hoče na še neizkoriščenih področjih, kot je na primer Korzika, zaslužiti na velikih špekulacijah.

Francoska vlada pa ima v načrtu, da med ustjem Rhone in Pirenejev zgradi Sinjo obalo številka 2.

Naval na sredozemsko obalo se je začel v Franciji že pred 40 leti. Sinja obala je bila do leta 1920 samo prezimovališče za Angleže. V tej dobi je bilo v modi, da imajo ljudje bleda lica. Zagorel obraz se je smatral za vulgarnega. Sezona se je zaključevala v marcu. Dejstvo, da je Riviera znosna tudi poleti, je prvi odkril neki Američan, mladi bogataš Beniamin Ficklin Finney iz Virginije.

Finney si je 1926. leta izmislil, da bi praznik ameriške neodvisnosti, 4. julij, proslavil v nekem hotelu v Cap d'Antibes med Cannesom in Nico in da bi za ta večer pripravil svojim gostom zabavo. In njegovi gosti so na sicer pusti Rivieri med njimi so bili Ernest Hemingway, ameriški pesnik F. Scott Fitzgerald in angleški dramatik Noel Coward — julij na Sinji obali spremenili v veliko modo, podobno kot je pozneje Brigitte Bardot storila to s Saint Tropezom. Zgodovinar Riviere Geoffray Bocca piše: «Poletna Riviera se je rodila 1926 leta.»

Mednarodna «smetana», ki je bila do tedaj zvesta malo vročim kopališčem kot so Deauville in Biarritz, je začela poleti v množicah prihajati na francosko obalo

Še danes na francoskih obalah Sredozemlja letuje največja gospoda sveta. Poletne počitnice v lastnih vilah na Sinji obali prebijejo na primer Dino de Laurentiis s Silvano Mangano, lord Beaverbrook in Greta Garbo, Sommerset Maugham, Pablo Picasso, David Niven in Curt Juergens.

Ko je Francija 1936 uvedla plačane letne počitnice, se je prvi veliki turistični val zlil proti jugu. Temu valu so sledili gradbeni podjetniki.

Strah vzbujajoči primer gradbenega booma v Sredozemlju, katerega vzrok je naval turistov, je kneževina Monaco. Kmalu bodo tudi drugi deli te obale podobni Monacu.

Celo z jambora največje jahte v luki Montecarlo — že tri leta ne uporabljene jadrnice bivšega egiptovskega kralja Faruka — ne bo mornar z najbolj ostrim očesom mogel najti koščka gole zemlje. Pogled mu tava po puščavi umetnega kamna

Princ Ranieri III. hoče osvoboditi za gradbene špekulacije tudi nasip železniške proge Pariz-Nica. Proga bi se morala preseliti v podzemeljski predor. Z materialom, ki bi ga dobili pri kopanju predora, bi mogli zasuti morje in s tem pridobiti nadaljnjih 15 hektarov gradbišča...

Odkar je množični turizem začel nekoč živopisno in ekskluzivno obalo preplavljati z izletnimi avtobusi in grdimi hoteli, se je središče sredozemske gospode preselilo v Španijo na Costa del Sol med Malago in Gibraltarjem. V razkošnih vilah in dvorcih letujejo tam markiz de Villaverde, Windsorski vojvoda, bratranec švedskega kralja Gustava princ Carl Bernadotte, lastnik celega brodovja tankerjev Aristoteles Onasis itd.

To, kar je bilo doslej rezervirano samo za mednarodno «smetano» s Costa del Sol, je bilo pred kratkim odprto tudi srednjemu sloju: najeta letala spretnih trgovcev z zemljišči dovajajo angleške in zahodnonemške interesente na Francovo obalo. Na 1.500 od skupnih 5.289 kilometrov španske obale, ki privlači turiste, pripada tujim gostom že toliko zemljišča, kolikor samim Špancem Največji del tujih lastnikov prihaja iz Zahodne Nemčije.

Španski Levant do Valencie je že tako gosto naseljen z državljani Zvezne republike, da so mnogi napisi napisani tudi v nemščini.

Na tako imenovanem Haro-Beachiu, štiri kilometre dolgi peščeni obali Coste Brave, je bil 1954. leta samo en hotel. Danes jih je 67. Do 1961 ni bilo na Costi Bravi niti enega nočnega lokala — razen barov v Barcelloni — danes jih je 57. V Benidormu, majhnem mestecu na jugovzhodni obali, so letos poleti gradili 200 restavracij, barov in hotelov.

Tudi na mnogih odsekih ceste vzdolž obale so hiše že povsem zakrile pogled na morje. Toda na Costa del Sol se že vidijo prve posledice prenagle konjunkture: globoke razpoke v zidovih novih hiš, ki so bile zgrajene dobesedno na pesku Popravila so praktično nemogoča, ker so vsi strokovni delavci zaposleni pri novih gradnjah. Pitne vode je sicer dovolj. Toda tehnične pomanjkljivosti pri vrtanju in cevne vodovodne cevi so občutno poslabšale kakovost vode. Celo v najboljših hotelih nenadoma zmanjka tekoče vode, kanali pa od časa do časa onečejajo morje.

Tudi na Siciliji, kjer do pred nekaj leti ni bilo niti enega poštenega hotela, razen nekaj v Palermu, jih je na obali zraslo že 40. Dvakrat toliko pa jih je v načrtu ali jih že gradijo. Na siromašnem jugu Italije turistična industrija postaja sredstvo proti brezposelnosti. Hkrati pa izginja lepota.

Veliki «business» se je začel Okoli morja se dviga ograja iz betona. Ostalo bo samo sonce. Do kdaj?

«Spiegel», Hamburg

IZ UMETNOSTNIH GALERIJ

GERGOLET V ROSSONIJEVI

V Rossonijevi galeriji prireja Nino Gergolet svojo drugo osebno razstavo, ki jo sestavlja 22 olj in 2 risbi v črnem. Gergolet je Svetjakobčan in ta okraj mu je tako prirasel k srcu, da mu tokrat posveča skoro vso razstavo. Lice Sv. Jakoba se v poslednjih letih stalno spreminja, ruši se staro in zida novo, tako da kmalu ne bo več onih slikovitosti vegastih hišic s pestrimi oknicami in stanovanjskih hiš iz preteklosti naših očetov. Ostale bodo samo kot spomin v slikah Gergoleta.

Ako primerjamo slikarsko pot, ki jo je Nino Gergolet prehodil v dobrem letu, ugotavljamo še vedno močno povezanost na prejšnje ustvarjanje, ki se pa barvno že razlikuje po temnejših odtenkih. Gergoletov vlaknasto iluzionistični način izgradnje je sicer še ostal, a v drobnih potezah, prepletenih z nitkami živahnih barv, prevladuje sedaj črna barva, ki kot žalna koprena prekriva celotni videz v sliki ponazorjenih šentjakobskih ulic od vznožja grča navzgor po hrbtu in severozahodnem pobočju. Zlasti večja slika Ulice in Trga Giuliani ustvarja videz resničnosti kot je bil še pred desetletji in ga potem posrečeno podčrtuje temu primerno izbrana barvna lestvica. So tu skoro vse stare stavbe iz ulic tega okraja, kot jih je slikar videval še v svoji mladosti. Gergolet namreč podreja svojo slikarsko spretnost neposrednemu izražanju umetniških občutkov.

Zanimivo je ugotoviti, da so v njegovih slikah tudi razpadajoče stavbe polne lirične mehkobe in odmevajočih odpevov, kot da bi na koncu njih obstoja zaživele prepojene z življenjsko emanacijo v njih rojenih in umrlih ljudi. To pa zato, ker je Gergolet sicer hranil impresionistično načelo optično učinkovite barvne sestave, kjer je predmet le povod za barvno prikazen, podaja pa v oblikovnosti slik subjektivna doživetja videnega.

Poleg takih slik sta ta izjemno še kontovelski grič in pa beneški otok Sv. Jurija, in pa nekaj posrečenih tihožitij s cvetlicami in domačimi predmeti. Nino Gergolet poseduje nedvomno tvorne umetniške lastnosti, ki njegovim slikam posredujejo oni očarljivi mik umetnin, ki poraja v nas željo posredovati jih.

Trziška ex tempore in štajerska «Trigon»

Na ex tempore slikarski tekmi, ki je bila preteklo nedeljo v Tržiču, je pač bilo pričakovati, da bodo odnesli večino nagrad bližnji domačini. V resnici so odnesli tri, dočim je šla poslednja v Trst z eno pohvalo, ki se označuje z besedico «segnalato». Prvo nagrado, ki se je spremenila v dve ex aequo, sta si delila Poian iz Gorice in pa Furlan iz Ronk. Druga oziroma tretja nagrada je bila podeljena slikarju Segulinu iz Fiumicina, tretja, ki je postala četrta, pa, kot rečeno, ni ostala doma: prejela jo je mlada Tržačanka Marina Tessarotto.

Pohvaljeni in obdarjeni z raznimi dobrinami vedno prijazni mojster Bastianutto pa je bil zadovoljen tudi s «segnalato». Ker je bil glavni pogoj tekmovanja, izvršiti slike čimbolj figurativno, je izmed tržaških slikarjev šel v Tržič le tisti, ki se je čutil, da bo kos nalogi. Vendar pa so se Pisani, Massaria, Milia, Bressanutti in Bomben ter Wolf držali istih osnov, kot na kontovelski in openski ex tempore tekmi. Enako mladi Faganel, ki je svoje delo prodal kar na kraju, dočim sta Franceschini, ki je naslikal svojo najboljšo tovrstno podobo, ter Pisani, po razglasitvi izida tekme svoji sliki raje odtegnila iz skupne razstave tekmovalcev. Torej tekma se je vršila v precej razgibanem ozračju in borbi za ugled tržaških likovnikov v sosednem mestu.

Toda neka druga dva tržaška umetnika dvigata ugled svojega mesta na graški razstavi nazvani «Trigon 63», ki jo prireja štajerska deželna vlada od pretekle nedelje do 6. oktobra in kjer razstavljajo družno avstrijski, italijanski in jugoslovanski slikarji. Sta to Mascherini in Orlando, prvi s kipoma «Himera» in «Boreči se nadangel», drugi z oljem «Modelka 63».

Poleg njiju so prisotni še Benečani De Luigi, Santomaso, Vedova in Benton, od Furlanov pa Afro in kipar Mirko Torej sami vrhovi, zato se vprašujemo, kako to, da tam ni tudi Lojzeta Spacala, da bi povečal ugled Tržačanov.

M. B.

HOROSKOP

OVEN (od 21. 3. do 20. 4.) Živčne razprave v zvezi z nekim načrtom. S svojo enostavnostjo boste problem razčistili. Razumevanje v družini.

BIK (od 21. 4. do 20.5.) Glede finančnih zadev bodite zelo, zelo previdni. V kratkem pride na vrsto reševanje neke pereče družinske zadeve.

DVOJCKA (od 21. 5. do 22. 6.) Izkoristite vsak trenutek za delo, kajti takšne priložnosti ne boste z lepa imeli. Prehodni spori, ki z ljubljeno osebo.

RAK (od 23. 6. do 22. 7.) Predlogi, ki bi jih ne bilo zanemarjati. Kljub temu previdnost. Prijetno razpoloženje v družini vam bo omogočilo urediti neki spor.

LEV (od 23. 7. do 22. 8.) Odlična priložnost za popolnejšo uveljavitev in utrditev vašeča položaja. V družini vam nekaj prikrivajo.

DEVICA (od 23. 8. do 22. 9.) Več možnosti za finančne uspehe. Na vas je, da pravilno izberete. Razumevanje za vaše želje, ki niso tako majhne.

TEHTNICA (od 23. 9. do 23. 10.) Naleteli boste na težave, toda s potrpežljivostjo jih boste premagali. Ne računajte z razumevanjem ljudi, ki vas obdajajo.

SKORPIJON (od 24. 10. do 22. 11.) Zelo buren dan, ko vas bodo napadali z vseh strani. Potolažila vas bo oseba, ki vas ima zelo rada

STRELEC (od 23. 11. do 20. 12.) Možnosti bo veliko, toda vprašanje je, če boste pravočasni in na mestu. Srečo boste imeli v zadevi, kje ste najmanj pričakovali.

KOZOROG (od 21. 12. do 20. 1.) Imeli boste veliko dela, toda nič uspehov. Uspehi bodo šele prišli. Preveč ste egoistično razpoloženi, kar moti družinske odnose.

VODNAR (od 21. 1. do 19. 2.) Lotili bi se radi nečesa, le poguma nimate dovolj. Ne silite v družbo, ki vas ne mara.

RIBI (od 20. 2. do 20. 3.) Intuicija vas sili nekam, kar pa ni tako gotovo. Bodite vsestransko pozorni. Preveliko zaupanje zna včasih tudi škodovati.

RADIO TV ELE VIZOR

ČETRTEK, 26. SEPTEMBRA 1963

Radio Trst A

7.00 Koledar; 7.30 Jutranja glasba; 11.30 Sopek slovenskih pesmi; 11.45 Glasbeno potovanje; 12.15 Znameniti gorniki «Joža Cops; 12.45 Za vsakogar nekaj; 13.30 Glasba po željah; 17.00 Ansambel Franco Vallisneri; 17.20 Pesem in ples; 18.15 Umetnost, književnost in prireditve; 18.30 Trio «Pro Musica»; 19.00 Pevski zbori; 19.15 «Potovanje na meseca, dramatizirana zgodba; 20.00 Sport; 20.30 Revija glasbil; 21.00 Simfonični koncert, nato Znani tangi in valčki.

Trst

12.00 Plošče; 12.25 Tretja stran; 13.15 Orkester Franca Russa; 13.35 Furlanski glasbeniki; 15.50 Simfonični koncert; 14.35 Sagra della Villotta friulana.

Koper

6.15 Jutranja glasba; 7.00 Prenos RL; 7.15 Glasba za dobro jutro; 11.00 Otroški kotiček; 11.30 Na programu Konjović in Obradović; 12.00 in 12.50 Glasba po željah; 13.40 Plesoče tipke; 14.00 Glasba po željah; 14.30 Melodije; 15.30 Slovenske narodne pesmi; 16.00 Vsakdanje melodije; 16.30 Glasbeni paberki; 17.00 Solisti in zbori; 17.40 Planinske pesmi; 18.00 Prenos RL; 19.00 Orkester Marty Gold; 19.30 Prenos RL; 22.15 Orkester Garcia; 22.40 Pesmi v ritmu; 23.00 Prenos RL.

Nacionalni program

6.30 Vreme na ital. morjih; 8.30 Naš jutranji pozdrav; 8.50 Glasbeni sejem; 8.50 Strani iz albuma; 9.10 Zdravnikovi nasveti; 9.15 Pesmi; 10.00 Operna antologija; 10.30 Oddaja za šolarje; 11.00 Sprehod skozi čas; 11.30 koncert; 14.55 Vreme na ital. morjih; 15.15 Glasbena beležnica; 15.45 Argentinske pesmi; 16.00 Program za najmlajše; 16.30 V diskoteki; 17.25 Glasba iz Kalifornije; 18.00 Dogodki doma in po svetu; 18.10 Znanstvena oddaja; 18.30 Koncert pianistov; 19.50 Po ena pesem na dan; 20.25 Sentimentalno potovanje; 21.00 E. de Filippo: «Sabato, domenica e lunedì».

II. program

8.00 Jutranja glasba; 8.35 Poje John Foster; 9.00 Ital. pentagram; 9.15 Ritem in fantazija; 9.35 Kvartet Cetra; 10.35 Nove ital. pesmi; 11.00 Vesela glasba; 12.00 Romantično potovanje; 14.00 Pevci; 14.45 Nove plošče; 15.00 Pesmi leta; 15.15 Kolesa in motorji, 15.35 Koncert v miniaturi; 16.00 Rapsodija; 16.35 Panorama pesmi; 17.35 Sredozemske igre; 18.05 Vaši izbranci; 19.50 Opereta; 20.35 Italijani v Avstraliji; 21.00 Filmske novosti; 21.35 Sateliti in lutke.

III. program

18.30 Gospodarska rubrika; 18.40 Anatomske in fiziološke osnove bolečin; 19.00 Pergolesijeve skladbe; 19.15 Italijansko slovstvo; 19.30 Vsakovečerni koncert; 20.30 Revija revij; 20.40 Prokofjeva skladba; 21.20 Bergova Suita lirica; Martinove skladbe; 22.45 Priče in interpreti naše dobe.

Slovenija

4.00 Dobro jutro!; 8.05 Po Češkem, Moravskem in Slovaškem; 8.35 Gabi Novak; 8.55 Radijska šola; 9.25 Operni spored; 10.15 Fagot in violončelo, 10.30 Nova pesmica; 10.55 Nova pevka; 11.00 Pozor, nimaš prednosti!; 12.05 Zabavna glasba; 12.15 Kmetijski nasveti; 12.25 Domači napevi; 12.45 Dva instrumentalna solista; 13.30 Zabavna glasba; 14.05 Tenorske arije iz Puccinijevih oper; 14.35 Naši poslušalci čestitajo; 15.15 Zabavna glasba; 15.35 Premrl: Simfonietta; 16.00 Vsak dan za vas; 17.05 Pianist V. Horowitz; 17.40 Orkester Raphaele; 18.00 Aktualnosti; 18.10 Turistična oddaja; 19.05 Glasbene razglednice; 20.00 Domače pesmi; 20.45 Lahka glasba; 21.00 Literarni večer; 21.40 Vremšak: Suita za violino in klavir; 21.50 Stuhec: Dve fatalni pesmi; 22.15 Trikrat petnajst; 23.05 Ples.

Ital. televizija

15.00 Sredozemske igre; 18.00 Program za najmlajše; 19.00 Dnevnik; 19.15 Knjižne novosti; 19.45 Kmetijska oddaja; 20.10 Sport; 20.30 Dnevnik; 21.05 Rubrika «Gran premio»; 22.05 Resnične zgodbe o psih: policijski psi; 22.30 Mednarodni salon tehnike v Turinu; 22.55 Dnevnik.

DRUGI KANAL

21.05 Dnevnik; 21.15 Carlo Bernari «Un braccio di meno»; 22.35 Na robu civilizacije; 23.05 Sportni četrtek, mediteranske igre in športne vesti

Jug. televizija

10.00 TV v šoli; 17.30 Angleščina na TV; 18.00 Poročila; 18.05 Slike sveta — filmski žurnal; 18.30 Britanska enciklopedija; 19.00 TV obzornik; 19.30 Kratki filmi; 20.00 TV dnevnik; 20.30 «Skopje — mesto solidarnosti»; 21.00 IV. mediteranske igre; 22.30 Poročila.

Hitra popravila in prodaja TV aparatov pralnih strojev elektrogospodinjskih predmetov

Radio TREVISAN

Trst, Via S. Nicolò 21, tel 24-018
Popravila: Via delle Milizie 3, telefon štev 76-276

Vreme včeraj: najvišja temperatura 20, najnižja 16,9, ob 19. uri 17,1; vlage 94 odst., zračni tlak 1008,3 stanov., veter 4 km vzhodnik severovzhodnik, nebo pooblačeno, morje mirno, temperatura morja 20,6, padavin 16,6 mm.

Tržaški dnevnik

Danes, ČETRTEK, 26. septembra Justa
Sonce vzide ob 5.55 in zatone ob 17.57. Dolžina dneva 12.02. Luna vzide ob 14.05 in zatone ob 23.01
Jutri, PETEK, 27. septembra Damijan

DECEMBRA NE BO NA SPLAVIŠČIH SV. MARKA NOBENE LADJE

Z gradnjo ladje na račun CRDA nameravajo zakrpati vrzeli?

Neumestna polemika sindikalista kovinarjev DZ na škodo enotne in učinkovite borbe

Po zadnjih zagotovilih podtajnika ministrstva državnih udeležb Gatta predstavnikom FIOM in sindikata kovinarjev Delavske zbornice iz Trsta so sedaj delavci manj zaskrbljeni glede bodočnosti ladjedelnice Sv. Marka. Podtajnik je namreč zagotovil, da bodo tudi to ladjedelnico obnovili, da je niso nikoli nameravali skrčiti ali opustiti ter da bodo skušali tudi najti nova naročila zanjo, zlasti v okviru načrtov za prenovitev ladjevja plovnih družb z državno udeležbo.

Kljub tem zagotovilom pa obstajajo neka stvarna dejstva, ki ne vlivajo prevelikega upanja za vedro prihodnost Pri tem ne gre samo za ladjedelnico Sv. Marka, marveč za vso ladjedelniško industrijo v državi, ki preživlja precejšnjo krizo. Že 18 mesecev niso prejele italijanske ladjedelnice nobenega naročila iz inozemstva, ker ne morejo konkurirati inozemskim ladjedelnicam, zlasti pa ne japonskim, na katere odpade 50 odstotkov vseh inozemskih naročil na svetu Nadaljnjih 35 odstotkov odpade na Nemčijo, Švedsko in Dansko. Pa tudi jugoslovanske ladjedelnice so konkurenčne in dobivajo inozemska naročila Razen tega pa je treba še računati s tem, da je svetovno tržišče nekako že nasičeno z ladjami in je konkurenca vedno hujša.

K temu je treba še dodati: obveznosti, ki jih je Italija sprejela v okviru Skupnega evropskega tržišča, to je da ne bo več dajala podpor za gradnjo ladij, to je za kritje razlike med dejanskimi proizvodnimi stroški in ceno ladij. Če se ne bo položaj izboljšal, bodo ostale v šestih mesecih vse ladjedelnice v državi brez novih naročil. Kar se same ladjedelnice Sv. Marka tiče, ima na splavišču samo še eno tovorno ladjo za družbo «Siosa» iz Palerma. To ladjo bodo splavili konec novembra in tedaj ostanejo vsa splavišča prazna, kar pomeni, da bodo ostali delavci, zaposleni pri gradnji ladijskih trupov, brez dela. Medtem sta v fazi opremljanja ladji «Raffaello» in «Agip Trieste». Delavcem, ki so zaposleni pri opremljanju ladij, je zato zagotovljeno delo še vse do polovice 1965. leta, ko bo ladja «Raffaello» dokončana in izročena lastnikom. Perspektive torej niso rožnate. Tajnik sindikata kovinarjev Delavske zbornice je sicer dejal na skupščini članov njegove organizacije, da bodo CRDA, če ne bo naročil, skušale zgraditi na svoj račun eno 27.000-tonsko tovorno ladjo na podlagi nakazil, ki jih določa zakon «Tambroni». Toda to so le meglene obljube.

Kar se obljube o obnovitvenih delih ladjedelnice Sv. Marka tiče, tudi ni mogoče računati, da bi do tega prišlo v bližnji prihodnosti. V tej ladjedelnici bi morali precej podaljšati pomol, ob katerem opremljajo ladje, tako da bi lahko nemoteno opravljali to delo na še večjih ladjah. Razen tega bi morali zasuti del morja pred ladjedelnico, da bi pridobili na prostoru in zgradili nato na njem nove delavnice, v katerih bi lahko gradili ladje na tekočem traku, kar je pogoj za konkurenčno sposobnost ladjedelnice. Za to pa bi bilo potrebnih okrog 11 milijard, ki jih sedaj ni na razpolago. Pri tem je treba računati tudi s tem, da terjajo obnovitev tudi druge ladjedelnice po vsej državi, za kar bi potrebovali kar okrog 70 milijard To pa je velika težkoča, katero je omenil tudi pod tajnik Gatto, ko je govoril s tržaškimi sindikalisti.

Ladjedelnicam se torej ne obeta lahka prihodnost. Zato se bodo morali pač delavci še vnaprej boriti, da se obljube spremenijo v stvarnost. Toda v zadnjih dneh so ravno voditelji sindikata kovinarjev Delavske zbornice pokazali, da jim ni do enotnosti. Ko je FIOM napovedala pretekli teden prvo stavko v obrambo ladjedelnice, se ji Delavska zbornica ni pridružila in v ponedeljek je zopet samo FIOM proglasila dveurno solidarnostno stavko v podporo 330 delavcem iz Tržiča, ki so jih proti njihovi volji premestili na delo v Trst. Tajnik sindikata kovinarjev Delavske zbornice je na že omenjeni skupščini celo očital FIOM, da je napovedala stavko iz politične špekulacije, to je ravno takrat, ko so se sindikalisti DZ razgovarjali v Rimu s podtajnikom Gatom. Pri tem pa pozabljajo, da so v Rimu pripravljeni kaj nuditi le, če delavci in javno mnenje tu na kraju samem kaj zahtevajo in stavka je še najbolj učinkovito sredstvo, da se zbudijo v Rimu tisti, ki imajo često za naše zahteve gluha ušesa.

K temu je treba še pripomniti, da je FIOM proglasila v ponedeljek stavko v znak solidarnosti z omenjenimi 330 tržiškimi delavci. Da je torej očitek sindikalistov DZ sindikalistom FIOM iz trte izvit, potrjuje najbolje dejstvo, da so v ponedeljek, to je isti dan, v Tržiču stavkali delavci vseh treh sindikalnih organizacij, torej tudi tiste strani, h kateri se prišteva Delavska zbornica v Trstu. In v Tržiču so delavci dejansko stavkali kar teden dni na podlagi sklepov vseh treh sindikalnih organizacij. Pri tem je še značilno, da so v ponedeljek stavkali kljub temu, da so že takrat pristali na pogajanja, ki so bila določena za včerajšnji dan v Rimu. Tržiških sindikatov ni prav nič motilo, da je Intersind že pokazal pripravljenost na pogajanja Zavedali so se namreč, da bo pritisk od spodaj najboljše «zdravilo» proti nepopustljivosti delodajalcev.

PSDI za levi center

Včeraj se je sestal pokrajinski odbor PSDI, ki je podrobno proučil krajevni položaj v zvezi s stanjem v pokrajini in občini. Odbor je potrdil obveznost politike levega centra tudi v upravnih organih, ki izhaja iz vsedržavnih sklepov. Levi center mora imeti zagotovljen demokratični značaj in mora izključiti kakršno koli totalitaristično ali konservativno hipoteko.

Pokrajinski odbor PSDI je ugotovil, da v pokrajini in občini ne obstaja druga večina kot večina levega centra in da ta formula pomeni točno omejitev večine na vseh sektorjih pokrajinske in občinske uprave.

Prepričani so, da bi komisarska uprava zelo škodovala Trstu zlasti v razdobju, ko se ustanavlja dežela Furlanija-Julijska krajina. Zato so sklenili narediti primerne korake, da se omogoči tudi v Trstu razčistitev položaja in ustanovitev levega centra po načelih, ki jih je pogosto ponovil Saragat in ki jih je tržaška federacija PSDI osvojila.

VPRAŠANJE, KI RESNO SKRBI NA STOTINE LJUDI

Sodnih stanovanjskih izgonov bo letos znatno več kot lani

Lani je bilo sodnih izgonov 1522, na sodišču pa je vpisanih 2526 prizivov v zvezi s prisilnimi izgoni

Pred nekaj dnevi smo v članku o stanovanjskem vprašanju omenili, da se v Trstu izvrši mesečno povprečno 150 sodnih stanovanjskih izgonov, ne upoštevajoč vse tiste izgone, ki jih stanovalci sprejmejo brez odpora, ker si ne marajo nakopati sodnih stroškov. V bistvu pa je treba tudi te družine vzeti v poštev, ker si velika večina od njih poišče kako drugo stanovanje s tem, da žrtvuje prevelik del svojih dohodkov za plačevanje najemnine.

Doslej so imeli pravico do priziva in podaljšanja roka za izgon iz stanovanja samo tisti najemniki, ki so stanovali v stanovanjih z blokiranimi najemninami. Nedavno pa je zadevna komisija poslanske zbornice raztegnila to ugodnost na vse najemnike, tudi na tiste, ki stanujejo v stanovanjih s prosto najemnino.

Zato je zanimivo vedeti, kako se pravzaprav ta ugodnost v korist stanovalcev, ki jih najemodajalci mečejo iz stanovanja, dejansko izvaja. Zadevni zakon predvideva, da sodnik, ki obravnava priziv stanovalca, ki so mu napovedali naj zapusti stanovanje, lahko odredi podaljšanje izgona od treh mesecev do dveh let po izrečeni razsodbi. Po zapadlem roku podaljšanja, ki ga je odredil sodnik, pride — če stanovalec ne zapusti stanovanja — celotna zadeva pred odbor za izselitev, v katerem so zastopani predstavniki sodnije, občinske uprave in kvesture. Ta odbor je pristojen, da določi v primeru odpora stanovalca, da se najemnik izžene iz stanovanja s policijsko silo. V praksi se dogaja, da odbor v takih primerih da stanovalcu 10 dni časa, da se izseli. V primeru pa, da ima stanovalec že zagotovljeno stanovanje v kaki hiši v gradnji, ki še ni bila končana, ali pa da je sicer našel stanovanje, ki pa še ni prazno, omenjena komisija podaljša rok izselitve tudi do treh mesecev.

Sicer pa se dogaja, da komisija za izselitev nikoli ne odreja nasilnih izgonov v enem in istem kraju skupaj. Vzemimo za primer, da je treba iz ene hiše izseliti 14 družin. Da bi preprečili morebitni organiziran skupni odpor proti skupni izselitvi, kot se je to že nekajkrat v našem mestu tudi zgodilo, pošljejo ukaz za izgon in v skrajnem primeru tudi policijske sile v presledkih, zdaj eni družini, čez nekaj dni pa drugi. Enako ravna komisija za izgone v isti ulici ali pa celo v istem okraju. Zato na primer odredi, da je treba pet sodnih izgonov določenih za ponedeljek, izvršiti v različnih mestnih predelih, da ne pridejo izgoni v oči sosedom in kot smo že omenili, da se prepreči morebiten organiziran odpor.

Toda kar je najvažnejše je kako sodnik, ki določa sodne izgone, izvaja zakon. Do pred dobrima dvema letoma so sodna podaljšanja roka izgona dosegla v nekaterih primerih tudi do 30 mesecev, v najslabšem primeru pa najmanj leto dni, upoštevajoč tudi čas za izvršitev sodnega izgona. V zadnjih dveh letih pa se sodnik drži najnižjega, po zakonu dovoljenega roka za podaljšanje izgona, in sicer treh mesecev.

Zaradi tega so se sodni izgoni v zadnjih letih znatno povečali. Sedaj je v Trstu vpisanih na sodišču kar 2526 prizivov in razprav v zvezi z zahtevanimi izgoni. Leta 1961 so izvršili skupno 1304 sodne izgone, 1962. leta 1522, ali na! 200 več kot prejšnje leto. V prvih šestih mesecih letos pa so že izvršili 720 sodnih izgonov. Predvideva se, da bo letošnje število sodnih izgonov mnogo večje od lanskega, ker je s 30. junijem zapadlo mnogo najemnih pogodb in so se v tej zvezi znatno povečali pozivi najemnikom, naj zapustijo stanovanja.

Iz vsega tega sledi, da se vprašanje stanovanjskih izgonov v Trstu vedno bolj zaostruje in da iz tega položaja ni drugega izhoda, kot zidanje ljudskih stanovanj, ker je med prizadetimi največ delavcev ali nižjih uradnikov. O zidanju večjega števila ljudskih stanovanj pa za sedaj ni nobene perspektive, kar spravlja v obup na tisoče delavskih družin.

● Včeraj so prišli na obisk v Trst gojenci akademije finančnih straž. Popoldne so obiskali županstvo, kjer jih je sprejel in pozdravil podžupan prof. Cumbat.

Danes si bodo gojenci ogledali mejne bloke, pristanišče in industrijska podjetja.

Šolske vesti

Ravnateljstvo Državne nižje industrijske strokovne in enotne srednje šole v Trstu (Rojan, Ul. Monte Grino 8) obvešča, da bo začetna šolska maša v rojanski župni cerkvi, v torek dne 1. oktobra t.l. Zbirališče pred šolskim poslopjem ob 9.15.

Ravnateljstvo Enotne srednje šole ter Nižje trgovske strokovne šole pri Sv. Ivanu obvešča vse dijake, da bo začetna šolska maša v torek dne 1. oktobra 1963 ob 10.30 v cerkvi pri Sv. Ivanu.

Začetna sv. maša za dijake učiteljišča in Trgovskega tehničnega zavoda v Trstu bo v torek dne 1. oktobra 1963 ob 10.30 v cerkvi pri Sv. Ivanu.

Na Državnem znanstvenem liceju s klasičnimi vzporednicami s slovenskim učnim jezikom v Trstu se začne novo šolsko leto 1963-1964 v torek dne 1. oktobra 1963 ob 9. uri s sv. mašo v Ul. Giustinelli.

Ravnateljstvo Državne srednje šole v Trstu pri Sv. Jakobu sporoča, da se bo začel pouk v torek 1. oktobra ob 10. uri. Prvošolci naj se zberejo v telovadnici, drugo- in tretješolci pa v razredih. Šolska maša bo ob 11. uri v cerkvi pri Sv. Jakobu.

Ravnateljstvo Industrijske strokovne šole v Nabrežini z oddeljenimi razredi v Sv. Križu obvešča, da bo začetna šolska maša v torek dne 1. oktobra 1963 ob 9. uri v cerkvi sv. Roka v Nabrežini.

MONTIRANJE TURBINE ZA «RAFFAELLO»

«Saturnio» in «Vulcanio» je treba čimprej zamenjati

Obe potniški ladji vozita že 35 let in bosta morali poleti 1965 nujno iz prometa

S pontonom «Ursus» so pripeljali v ladjedelnico Sv. Marka drugo turbino nizkega pritiska, ki je namenjena za pogon prekooceanske ladje «Raffaello» in ki tehta 50 ton. Istočasno so tudi pripeljali prvo turbino visokega pritiska.

Turbine so pripeljali s posebnimi železniškimi vagoni najprej v Tovarno strojev sv. Andreja, ki jih bo sestavila, da jih bodo lahko nato vgradili v ladjo.

Z izgradnjo novega pogonskega stroja bo izvršena pomembna naloga pri gradnji velike prekooceanske ladje, ki bo sorazmerno s sedanjimi zahtevami potniške plovbe zelo hitra, saj bo dosegla skoro trideset milj na uro. Gradnja ladje «Raffaello» se odvija po načrtih, tako da predvidevajo, da bo prihodnje leto skupno s podobno ladjo «Michelangelo», ki jo grade v Genovi, lahko odplula na novo potniško progo med Genovo in New Yorkom.

Vzporedno s tem pa postaja vedno bolj pereče vprašanje nadomestitve «Saturnie» in «Vulcanie», ki vozita na progi proti New Yorku že petintrideset let in kateri bo treba prihodnje leto, ali najkasneje v poletni sezoni 1965, prav gotovo umakniti iz prometa.

Na nedeljskem zasedanju Zveze jadranskih pristanišč v Bariju je beneški župan v imenu Zveze izrecno podčrtal, da je treba jadranskim pristaniščem sicer v prvi vrsti poveriti trgovske proge proti Levantu in Vzhodu, vendar pa da je treba ohraniti redno pomorsko zvezo z Severno Ameriko. Minister za trgovinsko mornarco Dominedò je v svojem odgovoru dal konkretna zagotovila glede zvez z Vzhodom, ni pa konkretneje omenil redne proge proti Severni Ameriki.

Z izgradnjo velikih in modernih ladij «Raffaello» in «Michelangelo» obstaja možnost, da se premestita iz Genove v Jadransko morje tridesettisoč-tonski potniški ladji «Leonardo» in «Colombo», ki sedaj vzdržujeta redno progo iz Genove. Vendar pa je treba za to premestitev poglobiti plovni kanal v Benetkah, ki je preplitev, da bi lahko sprejel tako velike potniške ladje.

Rešitev celotnega vprašanja torej ne trpi odlašanja, odnosno obstaja nevarnost, da bosta tudi po izgradnji novih potniških ladij ostali dve manjši potniški ladji v Genovi, ki bo imela tako kar štiri moderne ladje na progi proti Severni Ameriki, med tem ko bodo Jadranska pristanišča ostala brez te proge.

Tudi pri nas odpovedana stavka gradbenih delavcev

V skladu s sklepom vsedržavnih sindikalnih organizacij, da se ustavi stavkovno gibanje delavcev gradbene stroke, ker se bodo po posredovanju ministra za delo pričela 1. oktobra pogajanja za sklenitev nove delovne pogodbe, sta se tudi tukajšnja sindikata odrekla stavki, ki bi morala biti v ponedeljek in torek. Sedaj bo torej od dobre volje združenja gradbenikov odvisno, ali se bo rešil spor in ali se bo gradbena dejavnost redno razvijala, kar je še posebno važno, ker se bližamo mrtvi gradbeni sezoni.

* * *

Včeraj zjutraj je bil na uradu za delo sestanek predstavnikov podjetij in delavcev, ki čistijo in pleskajo ladje. Šlo je za prve stike, kajti prava pogajanja se bodo pričela šele v ponedeljek. Včeraj so bili tudi odsotni skoraj vsi predstavniki delodajalcev.

NA TRŽAŠKI UNIVERZI

Začetek zasedanja ustanove «Montessori»

Danes ob 10 se na tržaški univerzi začne sedmo vsedržavno zasedanje ustanove «Montessori», ki bo trajalo do sobote in se ga bo udeležilo veliko število šolnikov ter pedagogov iz vse države. Uvodno predavanje bo imela ob 11. uri poslanka Maria Jervolino, predsednica te ustanove. Popoldne bosta predavala prof. Tadini in prof. Salvatore Valitutti, nato pa bo sledila diskusija.

Tema zasedanja je: «Otroški vrtec in osnovna šola», ki sta osnovna podlaga za vzgojo. Ustanova «Montessori», ki nosi ime po znani in zaslužni italijanski vzgojiteljici, hoče spodbujati vzgojitelje, da se strokovno izpopolnjujejo in sledijo razvoju ter se z vnemo in požrtvovalnostjo posvečajo vzgoji otrok.

Pisma uredništvu

Vprašanje licenc za avtotaksiste

Od skupine 7 taksistov smo prejeli naslednje pismo s prošnjo za objavo:

Kakih 20 dni od tega je neki krajevni časopis objavil članek nekaterih voditeljev skupin taksistov v zvezi z uslužbenci, ki čakajo že desetletja na koncesijo. Med drugim so v članku zapisali: «Vključitev uslužbencev v kategorijo koncesionarjev na podlagi pritiska od zunaj bi dejansko pomenila nagrado dokazanemu pomanjkanju dobre volje.»

Ta trditev je žaljiva za podpisane uslužbence, ker ne odgovarja stvarnosti. Kdor hoče izreči glede tega natančno sodbo, se mora povrniti v leto 1936, ko je SEA prenehala svojo dejavnost ter dala na razpolago svojim uslužbencem 60 taksijev po ceni 4.700 lir. Hkrati je prejela od občinskih oblasti za ta vozila pooblastilo, da lahko opravljajo javno službo v mestu, kar je dejansko pomenilo individualno koncesijo. S to ugodnostjo se je takrat lahko okoristilo le 45 uslužbencev, ki so morali plačati takoj vsaj 2.700 lir, medtem ko je SEA za ostali denar dala banki svoje poroštvo.

Zaradi krize pred vojno in med vojno niso plače nobenemu uslužbencu dopuščale, da bi razpolagal s to vsoto na račun plač samih, saj niso mogli z njimi zadovoljiti niti osnovnih življenjskih potreb družin.

Že takrat so ponujali individualne licence za 8.000 lir. V letih 1938-40 se je ta cena zvišala na 18.000, leta 1947 na pol milijona in kmalu zatem na 1 milijon. Cene so stalno rasle in v letih 1952-53 so stale licence poldrugi milijon, sedaj pa 3.200.000 za star avtotaksi, ki v resnici ni vreden več kot 30.000 do 40.000 lir. Iz tega je torej razvidno, da ne določa avto vrednosti tako imenovanega družbenega deleža, marveč koncesija za javno službo z avtotaksijem.

Končno izjavljajo podpisani, ki so stalno uslužbeni od leta, katero je navedeno pri posameznem podpisu, da so večkrat prosili občino za koncesijo za javno službo s taksiji ter da so jim te prošnje z raznimi izgovori zavračali, čeprav so imeli za to vse rekvizite.

Podpisani: Vittorio Rossano (v službi od leta 1933), Vincenzo Ulrich (od 1931), Arturo Loffredo (od 1931), Marcello Giovagnoni (od 1928), Ambrogio Valentini (od 1928), Santo Križmančič (od 1928) in Secondo Malisana (od 1911).

Zborovanja KPI

Tržaška avtonomna federacija KPI je napovedala naslednja zborovanja o temi «Združitev vseh sil za rešitev Trsta in za uresničitev deželen»:

Danes, 26.9. ob 18.30: Naselje S. Sergio — govoril bo Claudio Tonel;

Petek, 27.9. ob 18.: Trg Cavana — govorila bo Jole Burlo;

Sobota, 28.9. ob 18.: Drevored XX. septembra — govoril bo Claudio Tonel;

Ponedeljek, 30.9. ob 19.: Ul. del Prato — govoril bo Antonino Cuffaro.

Izleti

Prosvetno društvo Andrej Čok z Opčin priredi v nedeljo 29. IX. 1963 izlet v Postojno z ogledom Postojnske jame, Predjamskega gradu in Črne jame. Vpisovanje pri Draškovih.

IZLET NA SNEŽNIK

SPD priredi v nedeljo 13. oktobra izlet na Snežnik. Vpisovanje v dnevnih urah v Ulici Geppa 9, v drugem nadstropju.

Kino

Nazionale 16.00 «Rapina al campo 3» Stanley Baker.

Arcobaleno 16.00 «Le folli notti del dottor Jeryll». Teehnicolor. Jerry Lewis.

Excelsior 15.00 «International hotel» Elizabeth Taylor, Richard Burton. Technicolor.

Fenice 15.30 «Colpo grosso al Casino» Jean Gabin.

Grattacielo 16.00 «Il buio oltre la siepe» Gregory Peck. Film nagrajen s tremi Oscarji.

Supercinema 16.00 «Il presidente» Jean Gabin.

Alabarda 16.00 «Donne senza paradiso». Technicolor, Rossana Schiaffino, O. W. Ficher. Prepovedano mladini. Zadnji dan.

Filodrammatico 16.30 «Le avventure di capitan Blood». Patricia Medina.

Aurora 16.30 «Canzoni nel mondo». Prepovedano mladini.

Cristallo 19.30 «Gli sole nella stanza». Technicolor. Sandra Dee.

Capitol 16.30 «Horor». Prepovedano mladini.

Garibaldi 16.00 «I cospiratori» Robert Mitchum.

Massimo 16.00 «Gli eroi del Pacifico» John Wayne.

Impero 16.00 «Una ragazza chiamata Tamiko».

Moderno 16.30 «Kamikaze Attak» — Koyiro Hongo. — Sledi slikanica «Tom e Jerry».

Astoria 17.00 «La cucaracha». Technicolor Pedro Armendariz

Astra 16.00 «Quelle due». Prepovedano mladini.

Vittorio Veneto 16.30 «Una domenica d'estate». Tognazzi, Vianello.

Abbazia 16.00 «Magnifica ossessione». Technicolor. Rock Hudson.

Marconi 16.00 «Vincitori e vinti». Dramatičen film. Igrajo Burt Lancaster, Spencer Tracy, Richard Widmark, Montgomery Clift, Marlene Dietrich.

Ideale 15.00 «Il giorno più lungo».

Skedenj 16.00 «La casa del terrore» Susan Strasberg. Prepovedano mladini.

Včeraj - danes

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 25. septembra 1963 se je v Trstu rodilo 10 otrok, umrlo je 10 oseb.

UMRLI SO: 56-letni Abram Orbach, 59-letni Pietro Nessi, 55-letni Carlo Terzi, 72-letna Maria Duravec vd. Tisato, 52-letni Stanislao Svagel, 81-letni Giovanni Fragiacomo, 59-letni Pietro Concina, 43-letni Giuseppe Locatel, 46-letni Bruno Gropalc, 64-letni Bortolo Pagliaro.

NOČNA SLUŽBA LEKARN

Cipolla, Ul. Belpoggio 4; Godina Enea, Ul. Ginnastica 6; Alla Maddalena, Istrska ul. 43; Pizzul-Cignola, Korzo Italia 14; Croce Azzurra, Ul. Commerciale 26.

Mali oglasi

PRI VASIH NAKUPIH obiščite trgovino «MAGLIABELLA» na Korzu Garibaldi, 11 (Barriera) nekaj korakov od avtobusne postaje. Pri nas dobite veliko izbiro vseh vrst PLETENIN, nogavic in perila za ženske, moške in otroke po najnižjih cenah v Trstu. Postreženi boste v vašem jeziku. Pri nakupu dobite primerno darilo.

POKRIVANJE PODOV in pod! iz plastike, guma, linoleum od 500 lir dalje kv. meter. Preproge in plastične preproge za hodnike vseh vrst po zelo ugodnih cenah. Zagotovljena namestitev izkušenih delavcev. ITALPLAST, Trst Trg Ospedale 6, tel. 95-919.

CINE FOTOMATERIALE
SEGULIN
Trst, Ul. Mazzini 53
Telefon 733-361
Vabi prijatelje in znance, naj ga obiščejo.
HVALA!

VPRAŠANJE ŠKODE ZARADI POPLAVE

Dr. Mazza je sprejel tajnike nove DZ CGIL

Vladni gen. komisar je zagotovil svoje posredovanje v prid oškodovancem

Vladni generalni komisar dr. Libero Mazza je sprejel tajnike Nove delavske zbornice CGIL Calabrio, Gerlija in Burla, ki so mu izrazili globoko zaskrbljenost sindikalne organizacije glede položaja podjetij v industrijskem pristanišču, na poljih, cestah in položaja stanovanj v miljski in dolinski občini, prizadetih po zadnji povodnji.

Tajništvo Nove delavske zbornice CGIL je zahtevalo sprejetje ukrepov, ki bi po eni strani pospešili obnovitev dejavnosti oškodovanih podjetij, da bi se omogočila polna zaposlitev delavstva in da bi se s tem izognili njegovi razpršitvi ali da bi se vsaj izognili težavam, ki izvirajo iz sedanje neaktivnosti ter pomanjkanja plač. Po drugi strani pa naj bi ti ukrepi omogočili obnovitev uničenih javnih objektov ter dodelitev pomoči kmetom, oškodovancem in brezdomcem.

Vladni generalni komisar je zagotovil, da se bo zanimal, da bodo dali posojila podjetjem, ki bi zaprosila zanje. Nadalje je dejal, da bo morebiti tudi interveniral, da bi dali delavcem podporo, če bi ostali dalj časa brez zaposlitve in zaslužka. Izjavil je, da je dal na razpolago fonde komisariata za popravilo cest in poljskih poti v miljski občini ter je vzel na znanje priporočila glede posebnega položaja v dolinski občini. Sporočil je tudi, da je predlagal vladi, naj proglasi to področje za oškodovano po javni ujmi, tako da bo lahko uživalo ugodnosti poplavljenih področij.

Tajništvo Nove delavske zbornice CGIL, ki je zahtevalo intervencijo krajevnega predstavnika vlade, zahteva tudi javno, naj ministrski svet takoj proglasi tržaško pokrajino za «poplavljeno področje, kar bo tudi v skladu z obljubami predsednika vlade Leoneja ob njegovem obisku v Miljah. Da bi se to čimprej zgodilo, poziva Nova delavska zbornica tržaške parlamentarce, naj izrazijo to nujno zahtevo v parlamentu ter naj vztrajajo na zahtevi po ukrepih, tako da se pospeši obnova na poplavljenem področju.

Zaradi «japonske more» eden v bolnišnico štirje pa prijavljeni

Nezaželeni in odvečni nasveti pri igri japonske more so povzročili pravo bitko med igralci in nezaželenim gostom v gostilni «Alla città di Fiume» v Ul. Belpoggio 3. V soboto zvečer so 55-letni Michele Zopp iz Ul. Parenzo 5 upravnik omenjene gostilne, 27-letni Francesco Mura iz Ulice Corti 3, 65-letni Pietro Cicuto iz Ul. Economo 16 in 35-letni Guerrino Cesari iz Ul. Lazzaretto Vecchio 24 igrali «japonsko moro». Vse je šlo v najlepšem redu, dokler ni vstopil v gostilno 31-letni Tullio Calzi iz Ul. Tigor 6. Ta je najprej opazoval potek igre, potem pa je začel dajati igralcem nasvete in jih kritizirati, da niso prav igrali. Mura in Zopp sta se naveličala poslušati brezplačne nasvete, ki jima jih je dajal že pijani Calzi ter sta ga povabila naj molči. Toda Calzi ni poslušal koristnega nasveta in je pahnil Muro, da je padel, Zoppa pa je od zadaj napadel ter ga začel pretepati. Da bi se ubranil razgretega pretepača, je Zopp zagrabil kozarec in Calzija udaril po glavi.

Calzi je nato odšel iz gostilne ter iz nekega javnega telefona poklical agente letečega oddelka policije. Agenti so res prihiteli ter najprej spremili Calzija v bolnišnico, kjer so mu zdravniki nudili prvo pomoč zaradi pijanosti, rane na glavi in na desni rami s prognozo okrevanja v enem tednu. Agenti so potem Calzija aretirali in ga prijavili sodišču zaradi motenja javnega miru. Policisti so prijavili sodišču tudi ostale štiri igralce in sicer zaradi igranja po predpisih javne varnosti nedovoljene igre. Vsi štirje so na začasni svobodi.

Eksplozija v avtu zaradi plinskih hlapov

Na dermatološki oddelek so včeraj okrog 20. ure sprejeli 61-letnega Artura Leucija iz Genove, Ul. Borilli 2 zaradi opeklin druge in tretje stopnje po glavi in desni roki. Leuci se je opekel v kaj čudnih okoliščinah. Sinoči je namreč stopil v svoj avto fiat 1400 na plinski pogon z jeklenkami metana, ki ga je pustil parkiranega na Trgu della Borsa pri galeriji «Tergesteo» Zaradi neke okvare na plinski cevi, je bila notranjost avtomobila nasičena s plinom in ko je Leuci hotel pognati motor, se je sprožila iskra, zaradi česar se je plin vnel in eksplodiral. Ponesrečenega Leucija so v bolnišnico prepeljali z zasebnim avtom; okreval bo v 10 dneh.

Na sedežu Združenja za kulturne stike s Sovjetsko zvezo v Trstu, Ul. S. Nicolò 11-II. (tel. 29403) so v teku vpisovanja v tečaje ruskega jezika vsak dan od 17.30 do 20. ure.

Tečaji se bodo začeli 7. oktobra, zato priporoča vodstvo vsem, ki jih želijo obiskovati, naj se nemudoma prijavijo.

USTNI POPRAVNI IZPITI NA KLASIČNEM IN REALNEM LICEJU

Oktobrska revolucija in Kant preizkusna kamna na pragu univerze

Večina letošnjih abiturientov si je že izbrala študij na univerzi Tudi letos več dijakov na realnem kot na klasičnem liceju

Na znanstvenem in klasičnem liceju so se včeraj začeli ustni popravni izpiti za maturo, ki se bodo končali danes. Na klasičnem liceju imajo popravne izpite 4 kandidati, na znanstvenem liceju pa 10. Člani izpitne komisije, ki ji predseduje prof. Attilio Budrovich, ravnatelj srednje šole Monte Mario v Rimu, so seveda isti, kot v poletnem roku. Včeraj dopoldne smo nekaj časa prisostvovali izpitom in se pogovorili z maturanti. Vzdušje je mirno, vreme pa kot nalašč za izpite in koncentracijo. Pri nekaterih kandidatih je zapaziti zaskrbljenost in malo nestrpnosti, ker se pač zavedajo, da ni več pomoči, če padejo. Kdor zdaj pade, bo izgubil celo leto in bo moral opravljati spet vse izpite prihodnje leto. To pa niso mačje solze.

Razen radovednega novinarja, ki mora povsod vtakniti svoj nos, sploh ni občinstva, ki sicer lahko prisostvuje izpitom, ker so pač javni. Izpitna komisija je razdeljena na dve sekciji, za literarne in znanstvene predmete. Kdor ima popravne izpite iz obeh skupin, na pr. matematika in slovenščina, opravlja danes izpit iz prve skupine, jutri pa iz druge. Kdor je že na vrsti, stiska svoje možgane, da bi ja pravilno odgovoril; kdor pa čaka, brska po knjigah in zvezkih, v upanju, da bi mu bila sreča naklonjena in da bi si osvežil spomin.

Nismo dolgo prisluškovali izpitom, ker nas je bolj zanimal razgovor z maturanti. Pri znanstveni skupini je pravkar na vrsti zgodovina. Plavolasa dijakinja mora odgovarjati na vprašanja o oktobrski revoluciji, o vzrokih in posledicah tega zgodovinskega dogodka, ki je pravi mejnik v zgodovini človeštva. Odgovori morajo seveda biti jasni in točni. Nato pride pred komisijo visok dečko, ki se mora spopriljeti s Kantom in njegovo filozofijo. Tudi pri tem je treba imeti jasne pojme, sicer se vedno bolj pogrezaš v blato, da se več ne rešiš. V začetku je kazalo slabo, potem je kandidat prišel k sebi in laže odgovarjal. Obrnemo se na drugo stran in poslušamo kandidata, ki popravlja slabo oceno iz italijanščine. Nismo mu mogli slediti ves čas, imamo pa vtis, da se je fant med počitnicami potrudil.

Ti popravni izpiti — muka za kandidate in profesorje! Ne mislimo prav na te izpite na klasičnem in znanstvenem liceju, ampak sploh na sedanji sistem zrelostnih izpitov. V vsem italijanskem tisku je opaziti vedno več člankov in razprav strokovnjakov, ki izražajo dvome in pomisleke ter zahtevajo, da se spremeni sedanji način ocenjevanja, oziroma ugotovitve o zrelosti dijakov, ki so dokončali višjo srednjo šolo. Izpitne komisije bi morale že v poletnem roku na podlagi temeljitega razgovora in upoštevajoč prejšnje učne uspehe, ugotoviti, če je kandidat dozorel ali ne. Pri tem seveda ne bi smeli biti togi in pikolovci, svojo težo pa bi morala imeti ocena prejšnjih učnih uspehov in splošna ocena, oziroma karakteristika dijakov, saj profesorji v letih učenja lahko spoznajo vsakega dijaka do mozga.

Popravni izpiti za maturo so muka, z druge strani pa ne moremo pričakovati in zahtevati, da bo dijak v septembru obvladal snov, ki je ni obvladal v juliju, saj je imel na razpolago le pičla dva meseca, in še ta v poletni vročini. Če bi uveljavili nov sistem, bi seveda odpadli jesenski popravni izpiti, maturanti bi se sicer oddahnili, toda dijaki in profesorji bi se morali že vsa leta pred maturo zavedati svoje dolžnosti in nevarnosti, če se ne bi resno učili in pripravljali na maturo. Matura bi bila le naravni zaključek učnega ciklusa na višji srednji šoli, svečan prehod na univerzo ali v življenje. Morda bo do te spremembe prišlo s popolno uveljavitvijo enotne srednje šole, ko bo nova šolska reforma zajela tudi višje srednje šole.

Med kandidati, ki so včeraj opravljali popravne izpite, smo opazili tudi nekaj njihovih sošolcev, ki so jih dobro opravili že v poletnem roku. Prve in druge smo vprašali, na kakšno fakulteto se bodo vpisali. Kdor ima namreč že diplomo o maturi na klasičnem in realnem liceju, nima še velikih možnosti, da bi si dobil primerno zaposlitev; ta diploma pa mu nudi možnost, da se vpiše na univerzo in dobi akademski naslov, ki mu odpira največje perspektive.

Nekateri maturanti se niso še odločili, večina pa si je že izbrala pot. Kakor kaže, nameravajo skoraj vsi letošnji maturanti z znanstvenega liceja postati inženirji, kandidati s klasičnega liceja pa juristi, zdravniki in profesorji.

Zanimivi so tudi podatki o vpisu na obe šoli, ki sicer niso še dokončni. Kakor vsako leto, se je tudi letos do sedaj vpisalo največ dijakov v prvi razred znanstvenega liceja, znatno manj pa v četrti razred klasične gimnazije.

Dveletni otrok se je zadušil

Navaden bronhitis s posledicami nadušljivosti je bil kriv smrti komaj dveletnega Fabia Guidobona iz Ul. Solitro 1-2. Smrt je namreč nastopila zaradi zadušitve. Otrok je precej časa bolehal za bronhitisom, včeraj pa je začel kazati znake zadušitve. Zato so zaskrbljeni starši poklicali rešilni avto RK. Toda ko je prispel službujoči zdravnik, za malega Fabia ni bilo več pomoči, ker se je medtem zadušil. Fabia Guidobona je potem pregledal tudi sodni zdravnik dr. Nicolini, ki je dal tudi dovoljenje, da se otrokovo truplo prepelje v mrtvašnico glavne bolnišnice, kjer je na razpolago sodnim oblastem.

KRVAV OBRAČUN V UL. SONCINI V

DELEGACIJA PRI OBČINSKEM ODBORNIKU ZA JAVNA DELA

Prebivalci Lonjerja in Katinare zahtevajo ureditev cestnega omrežja

Delegate sta spremljala občinska svetovalca Dušan Hreščak (PSI) in Franc Gombač (KPI) - Delna zagotovila za izpolnitev nekaterih zahtev

Občinski odbornik za javna dela inž. Colautti je sprejel včeraj tričlansko delegacijo prebivalcev Lonjerja in Katinare, ki sta jo spremljala občinsa svetovalca Dušan Hreščak in Franc Gombač, da bi mu obrazložila potrebe in zahteve vsega prebivalstva, predvsem kar zadeva ureditev cestnega omrežja. Izročila mu je ustrezno vlogo, ki so jo podpisali vsi družinski poglavarji teh dveh naselij.

Inž. Colautti je delegaciji zagotovil, da je oddelek za javna dela tržaške občine precej podrobno poučen o vseh najbolj perečih vprašanjih Lonjerja in njegovega okoliša; pripomnil pa je, da na žalost za sedaj ni moč računati s temeljito rešitvijo vseh teh vprašanj, ker pač primanjkujejo ustrezna finančna sredstva. Vendar pa je že sklenjeno, da se s sredstvi letošnjega občinskega proračuna opravijo naslednja dela:

1. popravilo ceste, ki pelje iz Lonjerja na bazoviško cesto v višini kamnoloma «Pietra-frantumazione»;
2. popravilo ceste za pešce, ki vodi iz Lonjerja do postaje avtobusa št. 25;
3. zgraditev javnega kopališča-pralnice za vasi Lonjer in Katinara;
4. zasilno bodo popravili pot, ki vodi od Spetičeve gostilne pri kapelici proti Rovtam, zlasti tam, kjer je najslabša.

Odbornik za javna dela je hkrati obljubil delegaciji, da bodo poskrbeli za redno odstranjevanje smeti in za ustrezno razširitev že asfaltirane ceste, ki pelje iz Lonjerja čez most do glavne ceste, zlasti na ovinku pri mostu, kjer je izredno ozka.

Na pripombe delegacije, da je čas že prerasel potrebo po pralnici, in da bi kazalo povečati število prh in kopalnih kadi, je odbornik dejal, da sedaj ni moč več spreminjati načrta, da pa bodo v teku del zgradili še eno kad, tako da bo kopalnica imela dve kadi in tri prhe.

Kar zadeva popravilo in kanalizacijo notranje ceste v Lonjerju od hišne št. 344 do 372 — ki je s higienskega gledišča nedvomno najnujnejše (saj jim greznica prodira v stanovanja!) — je odbornik dejal, da se sicer zavedajo nujnosti tega dela, vendar pa bodo to postavko vključili v proračun prihodnjega leta, ker v letošnjem letu ni potrebnih sredstev tudi za to delo.

Kar končno zadeva regulacijo lonjerskega potoka, ne spada to v pristojnost mestne občine, ampak v pristojnost državnega «Genio Civile», in da je treba o tej zadevi interventirati na tem mestu.

To zagotovilu, da bi občina radi čimprej ustregla vsem upravičenim zahtevam prebivalstva, a da so njena, v ta namen določena sredstva, na žalost, zelo omejena, se je delegacija poslovila s povabilom gospoda inž. Colauttija in njegovih sodelavcev na čimprejšnji «likof» v zvezi z že odobrenimi deli.

V zvezi z obiskom delegacije prebivalcev iz Lonjerja in s Katinare pri odborniku za javna dela, je potrebno kratko pojasnilo, ker je dr. Simčič dal objaviti po radiu Trst A, da je obrazložil odborniku za javna dela potrebe lonjerskega prebivalstva in da je dobil zagotovilo, da bo vse urejeno. K temu pripominjamo naslednje:

Prebivalci Lonjerja in Katinare so bili sklenili poslati k županu delegacijo, da bi mu obrazložili najnujnejše potrebe teh dveh naselij. V ta namen so sestavili vlogo, ki so jo podpisali vsi družinski poglavarji obeh vasi. Preden so zaprosili za razgovor z županom, so povabili na sestanek tudi slovenske občinske svetovalce vseh političnih strank, jih obvestili, da nameravajo do župana in izrazili željo, da bi njihovo delegacijo spremljali tudi izvoljeni predstavniki slovenskega prebivalstva.

Na tem sestanku so predstavniki političnih strank načelno dali svoj pristanek, vendar so se sporazumeli, da bodo ta pristanek še naknadno potrdili.

Ko bi delegacija morala na razgovor (ne k županu, ampak k odborniku za javna dela, ker je župan dejal, da jo bo sprejel le, če bi je ne zadovoljil razgovor z odbornikom za javna dela), se je zvedelo, da je dr. Simčič prehitel delegacijo in posredoval odborniku za javna dela vsebino vloge delegacije (ker je delegacija izročila tudi njegovi politični skupini prepis te vloge), med telefonskim razgovorom pa nam je bilo sporočeno med drugim, da nima več smisla, da se delegacija zglasi pri omenjenem odborniku, češ da je že itak pristal na njene zahteve.

S takim ravnanjem dr. Simčiča se nikakor ne moremo strinjati, ker je nekorektnost tega koraka povsem na dlani. Dr. Simčič bi mogel odkloniti, da sprejme delegacijo prebivalstva iz Lonjerja in s Katinare, nikakor pa ni bil upravičen prehiteti delegacijo, ker ga delegacija ni pooblastila za tak korak.

V SOBOTO OTVORITEV

Razstava odporniških znamk v Miljah

V soboto 28. t.m. bodo v Miljah svečano otvorili prvo evropsko filatelistično razstavo posvečeno odporniškemu gibanju, ki jo pirirejajo pod pokroviteljstvom pokrajinske turistične ustanove, miljske občine in miljskega filatelističnega društva. Razstava je pomembna, saj bodo na njej uradno sodelovale — poleg italijanske poštne uprave: Danska, Belgija, Bolgarija, Avstrija, Romunija, Vzhodna in Zahodna Nemčija, Jugoslavija, Izrael. poleg tega pa so prispele zanimive kolekcije iz Madžarske in ZDA.

Častnemu odboru predseduje senator Ferruccio Parri, člani pa so vidne osebnosti in med njimi dr. Mazza. Na razstavi bodo razdelili številne nagrade, kolajne in pokale in med njimi predsedstva senata in poslanske zbornice, pokrajine, občine, vladnega generalnega komisariata ter drugih ustanov, medtem ko prihajajo še številne nagrade zasebnikov in ustanov.

Razstava bo odprta od 28. septembra do 6. oktobra. Otvoritvenega dne bo razstava odprta od 19.30 do 21. ure, naslednje dni pa: ob nedeljah od 9. do 13. in od 16. do 20. in ob delavnikih od 10. do 13. in od 18. do 20. ure.

Razstava bo v prostorih občinske telovadnice in bo med njo posloval poštni urad, ki bo tudi prodajal posebne spominske razglednice, ki jih bo dal tiskati organizacijski odbor

Pločevina poškodovala delavcu hrbtenico

61-letni uslužbenec javnih skladišč Luigi Vidonis iz Ul. Mazzini 24, je hotel včeraj okrog 13. ure odpreti loputnico skladišča št. 13 v starem pristanišču. Pri tem pa ga je zadela pločevina, ki je bila prislonjena k loputnici. Pločevina je Vidonisa udarila po spodnji strani hrbta in mu povzročila tudi verjetne poškodbe hrbtenice. Z avtom RK so ga prepeljali v bolnišnico, kjer so ga sprejeli na ortopedski oddelek. Vidonis se bo moral zdraviti od 20 do 40 dni, če ne bodo nastopile komplikacije.

HUDA PROMETNA NESREČA V ZGODNJIH URAH

Motociklist treščil v avto in se zelo hudo poškodoval

V bolnišnici so ga sprejeli s pridržano prognozo - V bolnišnico tudi šofer avtomobila

Včeraj navsezgodaj okrog 5. ure se je v Ul. Salata malo pred vogalom z Ul. Roncheto dogodila huda prometna nesreča, katere žrtev je postal 30-letni Ruggero Mercandel iz begunskega taborišča pri Orehu. Ob tisti uri se je Mercandel vozil po Ul. Salata na motornem kolesu TS 23411 namenjen proti Trgu Vaimaura. Malo pred vogalom z Ul. Roncheto pa je i zneznanih razlogov silovito trčil v avto BG 89547, ki ga je iz nasprotne smeri privozil 34-letni mehanik Pierino Trainis iz Bergama, Ul. Palazzo 21. Zaradi močnega sunka je Mercandela vrglo z motorja ter se je pri padcu hudo pobil. Tudi Traina se je ranil ker ga je nekajkrat vrglo v notranje stene avtomobila.

Na kraj nesreče so prihiteli bolničarji RK in oba ponesrečenca prepeljali v bolnišnico, kjer so Mercandela sprejeli na prvi kirurški oddelek s pridržano prognozo zaradi hudega udarca v obraz, zloma čeljusti in zobovja ter ran nad očmi.

Mercandel, ki je močno krvavel iz ušes, si je zlomil tudi levo nogo ter zadobil možganski pretres. Traina se je pobil po obrazu in čelu ter se ranil po desnem očesu, ranil se je tudi po levem kolenu. Sprejeli so ga na okulistični oddelek, kjer se bo moral zdraviti dva tedna. Na kraju nesreče so potrebne formalnosti opravili agenti prometne policije.

Prekop grobov

Županstvo sporoča, da bodo na pokopališču pri Sv. Ani preuredili za nove pokope del polja XIV (navadne žare), in sicer od žare štev. 2305 do žare štev. 2448, kjer počivajo posmrtni ostanki umrlih med 26. oktobrom in 19. novembrom leta 1955.

Kdor hoče ohraniti in premestiti na drugo mesto posmrtne ostanke svojih pokojnikov, naj se zglasi na oddelku za pokopališča občinskega tehničnega urada, Ul. del Teatro Romano 15, ali pa pri čuvaju pokopališča, in sicer od 2. do 13. decembra letos.

100 kg težko kolo padlo delavcu na noge

Včeraj že navsezgodaj okrog 4. zjutraj je postal žrtev nesreče na delu 53-letni delavec Erminio Menis iz Ul. Gambini 5, ki je uslužben v tovarni FASEF v Žavljah. Ob isti uri je Menis v nekem oddelku tovarne čistil kolo na ležajih, težko približno 100 kg. Nenadoma pa je kolo padlo z mize, zadelo Menisa v noge ter mu jih polomilo. Na pomoč so mu priskočili delovni tovariši, toda šele ob sedmih so ga z zasebnim avtom prepeljali v bolnišnico, kjer so ga zdravniki sprejeli na ortopedski oddelek s prognozo okrevanja v dveh tednih.

IZ TRŽAŠKIH SODNIH DVORAN

Na grški ladji sta «našla» 12 stekleničk morfija

Razpravo proti obema Grkoma so odložili zaradi njune odsotnosti - Amnestija rešila vročekrvna nočna razgrajača

Pred prizivnim sodiščem (predsednik Roatti) bi morala včeraj biti razprava proti dvema grškima državljanoma, 21-letnemu Anastasisu Byronu Petroutsisu iz Aten ter njegovemu 34-letnemu prijatelju Joanisu Vichosu tudi iz Aten. Oba sta bila obtožena, da sta hotela naskrivaj vnesti na naše področje, čeprav je to prepovedano, 12 stekleničk morfija, ter da sta se skušala izogniti plačilu davka. To se je zgodilo 13. decembra lani, ko sta oba prijatelja obiskala grško ladjo «Navigator», ki je bila zasidrana v prostem pristanišču. Na ladji sta našla dve škatli s stekleničkami morfija ter sta ju vzela, vsaj onadva sta tako trdila, ne zato, da bi jih potem prodala, temveč za lastno rabo, ker sta slišala, da morfij pomaga proti glavobolu. Ko sta Petroutsis in Vichos v družbi še štirih prijateljev zapustila pristanišče, jih je ustavila finančna straža in od njih zahtevala naj prijavijo blago, ki ga imajo s seboj. Tako je prišlo na dan, da sta oba Grka imela s seboj omenjenih 12 stekleniček morfija.

Po preiskavi, ki so jo uvedli financarji, pa ni prišlo ničesar na dan. Stražniki niso našli nikogar, kateremu naj bi bil namenjen morfij in kot so mogli opaziti tudi oba Grka nista bila uživalca mamil. Zato so ju prijavili samo zaradi nedovoljenega uvoza mamil.

Kazensko sodišče je po razpravi, ki se je vršila 12. februarja letos, Petroutsisa in Vichosa oprostilo zaradi pomanjkanja dokazov. Proti tej razsodbi pa je javni tožilec vložil priziv in kot rečeno včeraj bi morala biti razprava. Toda odvetnik Poillucci, ki brani obtoženega Vichosa, je včeraj predložil dva telegrama s katerima je seznanil sodišče, da se Vichos razprave ne more udeležiti, ker leži bolan v Genovi, drugi telegram pa je iz Beograda poslal odvetnik Cavalieri, ki brani Petroutsisa, s prošnjo, da se razprava prenese za nedoločen čas, ker je namreč zadržan v jugoslovanski prestolnici.

Sodniki so upoštevali te dve okoliščini ter preneseli razpravo za nedoločen čas.

***

Isto sodišče je včeraj sodilo 27-letnemu Carlu Marussiju iz Gorice, Ul. Colombo 3, ter 46-letnemu avstrijskemu državljanu Franzu Warlu iz Krembruecka. Oba je 8. februarja letos kazensko sodišče obsodilo ker sta se upirala javnemu funkcionarju ter sta karabinjerjem povzročila telesne poškodbe. Marussija je obsodilo na eno leto, en mesec in deset dni zapora, Warla pa na deset mesecev in pet dni zapora. Proti tej obsodbi sta obtoženca vložila priziv in včeraj je bila razprava na prizivnem sodišču, prisoten pa je bil samo Marussi, Warl pa se ni prijavil, čeprav mu je sodišče poslalo potrebni poziv.

V noči 6 julija lanskega leta sta oba v družbi nekaterih mladeničev, razgrajala v Ul. del Pesce. Zaradi vpitja je na ulico prihitel karabinjerski podčastnik Luigi Mariani, ki stanuje v bližini. Na ulico je prihitel v samirajci ter se legitimiral, ko je hotel umiriti kričečo skupino. Toda tedaj ga je Marussi napadel in pomagal mu je tudi Warl. Ko je nekdo od skupine poklical karabinjerje in so ti prišli v Ul. del Pesce, so razgreti pretepaci še njih napadli.

Na včerajšnji razpravi je Marussi omenil, da ni bil prvi, ki je napadel podčastnika, temveč da je bil to Warl. Sodišče je nato sklenilo, da se proti Marussiju in Warlu prekine sodni postopek, ker je za take prestopke stopila v veljavo amnestija.

Dve nezgodi v rafineriji «Total»

Dež je bil kriv nesreče, ki se je pripetila včeraj zjutraj 19-letnemu delavcu Renatu Kirchmeierju iz Ul. Schiapparelli 48. Kirchmeier, ki je uslužben za podjetje Sartori, se je okrog 10. ure mudil v nekem oddelku čistilnice «Total», kjer je opravljal svojo službo. Ko je stopil na pločevino mokro od dežja mu je spodrsnilo in pri padcu je z glavo udaril v neko cev. Z zasebnim avtom so ga prepeljali v bolnišnico, kjer so ga sprejeli na nevrološki oddelek zaradi udarcev v glavo in zatilje. Kirchmeier se je tudi ranil po bradi ter po levem kazalcu in sredincu. Okreval bo v enem tednu.

Istotam se je včeraj ponesrečil tudi 24-letni varilec Renzo Grifani iz Milj, Ul. Verdi 22, ki je uslužben v čistilnici «Total». Ko je pilil železo, ga je naenkrat zadel kovinski opilek in se mu zaril v desno oko. Grifani je sam poiskal zdravniško pomoč in se zglasil v ambulanti RK v Miljah, kjer mu je službujoči zdravnik odvzel tuje telo iz očesa.

Kino na Opčinah

predvaja danes 26. t. m. z začetkom ob 18. uri Eastmacolor film:

«I MOSCHETTIERI DEL MARE»

(Mušketirji morja)

Igrajo: ANNA MARIA PIERANGELI, CHANNING POLLOCK, ALDO RAY, PHILIPPE CLAY in drugi

KINO «IRIS» PROSEK

predvaja danes 26. t. m. ob 19.30 uri zabavni film:

«IO E IL COLONNELLO»

(Jaz in polkovnik)

Igrajo: DAMY KAYW in CURT JURGENS

Goriško-beneški dnevnik

V SREDO 2. OKTOBRA BO DRAŽBA V MILANU

S prevzemom košenine na letališču bi lahko okrepili živinorejo v Štandrežu

Obenem bi pridobili več hlevskega gnoja za svoje polje
S strojno opremo se da sedaj košnja hitro in dobro opraviti

V soboto so imeli v Standrežu izredni občni zbor domačega Društva neposrednih obdelovalcev zemlje. Na dnevnem redu je bilo obravnavanje raznih problemov društva, glavna točka, zaradi katere je bil pravzaprav sklican občni zbor, pa je bilo vprašanje dražbe košenine na goriškem letališču. Čeprav je ta problem zelo važen za štandreške kmete, pa je bila udeležba na občnem zboru razmeroma majhna, saj se ga je razen odbornikov udeležilo le malo drugih članov.

V sredo 2. oktobra bo v Milanu dražba košenine na goriškem letališču, ker zapade pogodba z dosedanjim zakupnikom. Sedaj se torej zopet nudi priložnost domačim živinorejcem, da si z udeležbo pri tej dražbi skušajo ponovno pridobiti ta dragoceni vir živinske krme. Gre za okrog 300 njiv dobre košenine, ki bi omogočila, da bi lahko redili več goveje živine in s tem dobili tudi več hlevskega gnoja, ki je še vedno najboljše in najbolj učinkovito gnojilo za naše polje.

Vendar pa se na omenjenem sestanku vsi niso prav zavedali te važnosti ter se niso mogli takoj odločiti za udeležbo na dražbi in za prevzem vse košenine na letališču. Drugi, ki so bolj uvidevni in gledajo tudi bolj daleč naprej, pa so bili odločno za to, da se vloži primerna ponudba, ki naj bi dala možnost pridobitve te košenine. Ponoven prevzem letališča od strani štandreških kmetov po domačem društvu direktnih obdelovalcev bi bil v korist vsem, tudi tistim, ki sami ne potrebujejo krme in marsikdo se bo lahko odločil potem za dokup še kakšne glave živine, ki bi je sicer ne mogel prerediti poprej.

Pri tem je treba tudi upoštevati, da se je od takrat ko so Standrežci prevzeli pred leti prvič košenino na letališču, marsikaj spremenilo. Predvsem so takrat opravljali košnjo še z kosami in kvečjemu z ročnimi kosilnicami, kar je bilo počasno in zamudno ter so morali pohiteti, da so lahko delo opravili v določenem roku. Danes pa je v Štandrežu dovolj traktorjev in motornih kosilnic, da lahko tudi večje predele naglo pokosijo in hitro opravijo vse delo, ter se tudi morebitni presežek sena z lahkoto odda.

Zato bi bilo potrebno, da prizadeti vso zadevo resno premislijo in se takoj odločijo ter prepričajo še tiste, ki si niso dovolj na jasnem o potrebi takega ukrepanja. Na sestanku v soboto je bilo rečeno, da bodo imeli še en sestanek ta teden v Gorici, kjer bodo sprejeli dokončen sklep. Po vsej verjetnosti bo društvo direktnih kmetovalcev poslalo v Milan svojega zastopnika, da se bo osebno udeležil dražbe in se obenem pozanimal o pravilniku glede uporabe letališča, odnosno košnje na njem. Ker bo veljala nova pogodba za pet let, bodo lahko domači živinorejci in ne samo oni, za vso to dobo rešili problem krmljenja svoje živine ter imeli poleg tega še precej možnosti, da bodo košenino prevzeli tudi pri nadaljnji dražbi za pet let. Pri tem jih ne sme plašiti tudi precejšnja vsota denarja, ki bo potrebna za izdražitev koncesije, saj moramo računati, da gre za kakih 3000 stotov krme letno kar v danih pogojih ni malo. Zato so v tem primeru potrebni nagli in daljnovidni ukrepi, ki bodo lahko prinesli znatno korist tudi živinorejcem iz drugih bližnjih vasi.

Svetovalci KPI predlagajo poobčinjenje pobiranja trošarine

Komunistični svetovalci dr. Batiello Bergomas in Miladin Černe so poslali županu resolucijo, o kateri bodo razpravljali vsi svetovalci ter povedali svoje stališče, naj se municipalizira pobiranje trošarine v Gorici. Svetovalci navezujejo svoj predlog na zakon 1718 od 20. decembra lanskega leta o podaljšanju dražb in uprav, ki izgubi veljavnost konec tega leta.

Svetovalci predlagajo pogumno odločitev občinskega sveta, ki naj v skladu z željami svetovalcev končno municipializira to važno občinsko uslugo. Pobiranje trošarine so svoj čas svetovalci zaupali podjetju INGIC, nasledniku zasebne družbe Bozzini-Gionchetti, da bi jo po poskusni dobi občina prevzela v svoje roke.

ZA ZAKLJUČEK VISOKIH TUR

Goriški planinci na vrhu Jalovca

V nedeljo 6. oktobra družinski izlet na Slavnik

Počitek na vrhu Jalovca

Prejšnjo nedeljo so člani Slovenskega planinskega društva iz Gorice odšli na Jalovec. Z avtom so se pripeljali do izvira Soče ter se v krasnem vremenu, kakršno si želi vsak planinec, odpravili do koče pod Spičko. V njej so prespali in se naslednje jutro, v nedeljo, odpravili na vrh. Ko so v zgodnjih jutranjih urah stopali po pobočju najlepše slovenske gore, so samo vršaci gledali iz morja megle, ki se je širilo pod njimi. Kasneje se je megla dvignila in z Jalovca se je gornikom odprl diven razgled na bližnje in oddaljene hribe. Dobri dve uri so uživali nad Julijci, ki so bili kot umiti, potem pa so se lahkih nog spustili najprej do koče in potem dalje v dolino. Tura, ki bi jo morali izvršiti že prejšnjo nedeljo, je bila tako bogato poplačana.

S turo na Jalovec so člani SPD zaključili letošnje visokogorske ture. Letos so na tem področju zabeležili več uspelih vzponov na najvišje Julijske vrhove, med katerimi naj omenimo: Bogatin, Škrbino, pohod mladincev mimo Sedmerih jezer na Triglav, dalje vzpon na Krn, Kriške pode in na Prisojnik. Pri tem je razveseljivo, da so letos v večjem številu sodelovali v planinarstvu mladinci, kar dokazuje prav vzpon na Triglav, ki je bil njihova pobuda.

V nedeljo 6. oktobra pa organizira SPD še enodnevni družinski izlet z avtobusom na Slavnik v severni Istri. Ogledali si bodo tudi grad Socerb, narodni park v dolini Rižane in izvir te reke.

Za prehod meje zadostuje veljavna propustnica. Cena vožnje po 1100 lir za člane in po 1200 lir za nečlane. Vpisovanje v agenciji «Ello» v Ul. Mamelli 8 do 30. t.m. Na razpolago je le še nekaj mest in naj zamudniki pohitijo z vpisom. Odhod iz Gorice ob 7. uri, iz Podgore ob 7.15; avtobus bo vozil po potrebi skozi Štandrež.

Z ZADNJE SEJE OBČINSKEGA ODBORA

Gorica pristopi h konzorciju za razvoj zadružništva v Brdih

Navezala bo prijateljske stike z enim izmed evropskih mest - O obeh predlogih bo razpravljal občinski svet

Na zadnji seji občinskega odbora v Gorici so razpravljali o personalnih zadevah, o katerih je poročal odbornik Agati, o finančnih (poročevalec podžupan dr. Gallarotti) in šolskih vprašanjih (poročevalec odbornik De Simone).

Sklenili so pristopiti h konzorciju za zadružni in tehnični razvoj v Brdih, ki teži k pospeševanju kmečkega zadružništva posebno med vinogradniki in sadjarji severozahodnega dela pokrajine. Ustanoviti namerava tudi posebno središče, ki bo nudilo pomoč kmečkemu prebivalstvu teh krajev v njegovih naporih za dosego večjih donosov. O zadevi bo odbor poročal občinskemu svetu naj izreče svoje mnenje in sprejme ustrezne ukrepe.

Proučili so osnutek pravilnika o podeljevanju štipendij dijakom višjih razredov srednjih šol. Tudi pravilnik bo proučil občinski svet na prihodnji seji. Osvojili so predlog, da Gorica naveže prijateljske stike z enim izmed evropskih mest.

Med administrativnimi zadevami naj omenimo, da so pregledali pobiranje trošarine v avgustu, sklenili razpisati dražbo za dobavo kurjave šolam in občinskim uradom v prihodnji zimi. Odobrili so tudi razne stroške za slovenske šole ter občinsko glasbeno šolo.

Delegacija iz SLRJ obiskala tovarno REX v Pordenonu

Številna skupina jugoslovanskih ekonomistov, finančnih izvedencev in administratorjev si je včeraj ogledala največjo tovarno v Pordenonu REX, kjer izdelujejo gospodinjske električne stroje. Jugoslovanski gostje so si z zanimanjem ogledovali moderni način proizvodnje v tej tovarni ter so se o njem zelo pohvalno izrazili.

Množični izlet na Sv. goro in Lokve

Preteklo nedeljo je goriška župnija v Podturnu, odnosno njen župnik don Burgnich, organiziral množični izlet faranov z avtobusi na Sv. goro in na Lokve. V jutranjih urah so trije avtobusi odpeljali iz Podturna nad 150 romarjev iz tega mestnega okraja, med katerimi jih je bilo tudi nekaj iz drugih predelov mesta, preko prehoda pri Rdeči hiši do Prevala. Od tod so krenili peš na vrh Skalnice, kjer so našli tudi številne turiste iz raznih delov Slovenije. Med njimi je bil tudi neki pevski zbor iz Ljubljane, katerega lepo in ubrano petje so z veseljem poslušali tudi Goričani.

Po cerkvenih svečanostih in po odpočitku v restavraciji pri cerkvi so se izletniki okrog 13. ure odpravili peš do Prevala in od tod so krenili z avtobusi še na Lokve. Ker je bilo v nedeljo lepo in toplo vreme, so se tudi na Lokvah imeli prav lepo in marsikdo, ki ga že dolgo ni bilo tam gori, se je čudil lepotam kraja in lepi ureditvi hotela in drugih turističnih naprav.

Tako jim je še prehitro prišel čas povratka in nekaj po 19. uri so se vrnili v Gorico. Udeleženci so bili z izletom zelo zadovoljni in tako tudi prireditelji, ki so nam povedali, da je bil to prvi tak izlet iz Podturna po zadnji vojni na Skalnico. Izletniki so bili zadovoljni tudi s sprejemom in s srečanjem z izletniki iz drugih krajev ter so zagotovili, da bodo še šli na tako pot.

10. novembra volitve v občinski svet v Romansu

Občinski svet v Romansu je imel včeraj zvečer zadnjo sejo. Danes so namreč na vseh oglasnih deskah nalepili razglas prefekture, s katerim se razpisujejo upravne volitve v tem krajevnem organu oblasti za nedeljo 10. novembra. Novo občinsko upravo, sestavljeno iz 20 svetovalcev, bo volilo 2.123 volivcev.

Večino v sedanji občinski upravi so imeli komunisti in socialisti, demokristjani pa so bili v manjšini.

Včerajšnjo sejo je vodil župan Marco Del Pin, odobrili pa so obračun za leto 1963, spremembe k proračunu ter razne prispevke.

V Sloveniji se je ponesrečil

Sinoči ob 19.15 so pripeljali v civilno bolnišnico v Gorici 21-letnega Franca Folladora iz Ločnika Ul. Campagna bassa 7. Zdravniki so ugotovili, da ima večjo rano na levih mečah, da se je odrgnil po obrazu in nogah ter se udaril na desnem stegnu in na desni strani reber. Pridržali so ga za 10 dni na zdravljenju. Folladoro je povedal, da je dobil navedene poškodbe prejšnji dan pri cestni nezgodi v Višnji gori v Sloveniji.

Obvestilo ravnateljstva nižjih srednjih šol

Ravnateljstvo nižje srednje šole in strokovne šole obvešča vse dijake, naj se zberejo v torek 1. oktobra točno ob 9. uri pred šolskim poslopjem v Ul. Randaccio.

V OKVIRU PROSLAV VSTAJE

V Novi Gorici izročili namenu šolske zgradbe in sodno palačo

V avli občinske skupščinske dvorane je razstava partizanskega tiska

V okviru proslav 20-letnice vstaje primorskega ljudstva so v Novi Gorici odprli več novih zgradb. Podpredsednik skupščine okraja Koper je v Novi Gorici odprl nov dom šolskih centrov ter nove učilnice in delavnice elektrogospodarskega centra in izobraževalnega središča pohištvene industrije. Ob tej priliki je generalni direktor ELES inž. Venceslav Korošec odkril v veži te šole doprsni kip hrabremu padlemu mladincu, članu NOV, Ivanu Brelihu iz Cerknega, po katerem se šola tudi imenuje. Za vsestransko pomoč pri izgradnji tega centra se je zahvalil predsednik gradbenega odbora Lado Kerševan.

Predsednik okrajne skupščine Koper Jože Eržen pa je izročil namenu novo sodnijsko poslopje v Novi Gorici, zgrajeno ob magistrali. Poslopje je stilno zelo dovršeno in bo še bolj poudarilo moderne in funkcionalne linije v gradbeni dejavnosti onkraj meje. Kolektiv Studijske knjižnice je odprl v avli občinske skupščinske dvorane razstavo partizanskega tiska na Goriškem. Na ogled je več sto primerkov partizanskih časopisov, brošur, letakov, karikatur, natiskanih v tiskarnah partizanske tehnike na Primorskem. Prva je pričela s tiskanjem partizanska tiskarna «Ančka» na Vogrskem.

Nesreča pri gradnji jezu čez Sočo

Včeraj ob 14.25 so z avtom Zelenega križa pripeljali v bolnišnico 30-letnega Bruna Petarina iz Ul. Monache 8, v Gorici, ki se je malo poprej ponesrečil blizu gradbišča novega jezu, ki ga gradijo čez Sočo pri ločniškem mostu. V bolnišnici so ugotovili, da se je udaril v levi gleženj ter v desno nogo, kjer se je tudi odrgnil. Pridržali so ga na zdravljenju.

Zaradi kokoši si je zlomila nogo

Včeraj popoldne je pripravila 57-letna Karolina Pavletič iz Štandreža, Ul. Monte Festa 7, pičo za kokoši. Na dvorišču pa ji je zdrsnilo; padla je in si poškodovala levo nogo. Odpeljali so jo v bolnišnico, kjer so jo pridržali na zdravljenju za 25 dni zaradi zelo hude poškodbe na levem kolenu.

Nezgoda delavca z Vrha

Včeraj dopoldne se je ponesrečil na delu v kamnoseškem podjetju Cotič v Sovodnjah, kjer je zaposlen, 33-letni Teodor Devetak z Vrha 6. Z avtom Zelenega križa so ga ob 11.55 pripeljali v goriško civilno bolnišnico, kjer so zdravniki ugotovili, da se je ranil v kazalec desne roke in so ga zato pridržali na zdravljenju za 25 dni.

V soboto, 28. t.m. z začetkom ob 20.30 bo v prostorih kluba «Simon Gregorčič» v Gorici, Korzo Verdi 15 (poleg prosvetne dvorane)

DRUŽABNI VEČER

Na programu so družabne igre in zakuska za sodelavce pri športnem in kulturnem programu na izletu od prejšnje nedelje na Tolminsko.

Vabljena vsa mladina!

VČERAJ DOPOLDNE

Trčenje avtomobilov pri ločniškem mostu

Trije potniki lažje ranjeni, več škode pa na vozilih

Včeraj zjutraj okrog 9. ure je prišlo blizu mostu IX agosto v Gorici do trčenja dveh avtov Bianchina 500 pri katerem so bili trije lažje ranjeni.

Ob isti uri se je peljal s svojim avtom Bianchina 500 41-letni Vincenzo Cialibrini iz Castelfidarda pri Anconi od Ločnika proti Gorici. Ko je prišel do konca mostu čez Sočo ter hotel zaviti na levo pri Ulici Lungh'Isonzo, mu je privozil nasproti od Ul. Aquileia iz Gorice s svojo Bianchino 500 31-letni Domenico Satriani iz Vidma, Ul. Brazzano 10. Med obema avtoma je prišlo do silovitega trčenja, pri katerem je utrpelo precejšnjo škodo posebno vozilo iz Vidma.

Z avtom Zelenega križa so takoj odpeljali v civilno bolnišnico Satrianija, njegovo ženo 28-letno Carlo in njeno mater 59-letno Caterino Furlan, ki so pri trčenju dobili poškodbe, za katere se bodo morali zdraviti od 8 do 10 dni.

Na kraj nezgode je prišla tudi cestna policija iz Gorice, ki je napravila o nesreči zapisnik.

PRISPEVAJTE ZA DIJASKO MATICO!

Kino

VERDI. 15.30: «La grande fuga», zanimiv angleški film v cinemascopski tehniki, izdelan po resničnih dogodkih.

CORSO. 17.00: «I piaceri del mondo», dokumentarni film v barvah.

VITTORIA. 17.30: «Agostino», Ingrid Thulin in Paolo Colombo. Črnobeli italijanski film, mladini pod 18. letom prepovedan.

CENTRALE. 17.30: «Via mala», Cristine Kaufmann in J. Hansen. Nemški barvni ifilm, mladini pod 18. letom prepovedan.

DEŽURNA LEKARNA

Danes ves dan in ponoči je odprta v Gorici lekarna SORANŽO, Korzo Verdi št. 57, tel. 28-79.

TEMPERATURA VČERAJ

Včeraj smo imeli v Gorici najvišjo dnevno temperaturo 19,2 stopinje ob 15.15 in najnižjo 15,8 ob 5. uri; povprečna dnevna vlaga 92 odstotna; dežja je padlo 23 mm.

šport šport šport šport šport

ALIGA

IZIDI

Bologna - Atalanta	2:0
Catania - Spal	0:0
Fiorentina - Sampdoria	3:0
Genoa - Roma	3:0
Juventus - Bari	4:0
Lazio - Milan	1:1
Mantova - Modena	3:0
Messina - LR Vicenza	2:0

LESTVICA

Fiorentina	3	2	1	0	8	1	5
Milan	3	2	1	0	8	2	5
Juventus	3	2	0	1	7	2	4
Bologna	3	1	2	0	3	1	4
Roma	3	2	0	1	9	5	4
Lazio	3	1	2	0	3	2	4
Genoa	3	1	1	1	4	3	3
Mantova	3	1	1	1	4	4	3
LR Vicenza	3	1	1	1	2	3	3
Catania	3	1	1	1	2	3	3
Torino	2	0	2	0	1	1	2
Inter	2	1	0	1	2	2	2
Atalanta	3	1	0	2	3	6	2
Messina	3	1	0	2	3	6	2
Modena	3	1	0	2	2	5	2
Sampdoria	3	1	0	2	4	1	2
Spal	3	0	1	2	1	4	1
Bari	3	0	1	2	1	7	1

Prihodnje tekme (29. t. m.)

Atalanta - Roma, Bari - Modena, Catania - LR Vicenza, Bologna - Fiorentina, Inter - Mantova, Lazio - Genoa, Messina - Spal, Sampdoria - Juventus, Torino - Milan.

PETI DAN SREDOZEMSKIH IGER V NEAPLJU

V boksu zmagoslavje Italije: osem od desetih zlatih lovorik

Dve prvi nagradi za jugoslovanske rokoborce, ena za Italijo - Srebrna kolajna za Rogušića

NEAPELJ, 25. — Boksarski turnir Sredozemskih iger je prinesel Italiji pravcato zmagoslavje: od desetih razpoložljivih zlatih kolajn, jih je Italija pobrala kar 8, medtem ko sta ostali dve odšli v Egipt in Turčijo. Jugoslovani so ostali, vsaj za zlate nagrade, praznih rok, osvojili pa so si nekaj srebrnih in bronastih. Končna lestvica je naslednja (1. zlato, 2. srebrno, 3. bronasto kolajno):

MUSJA
1. Atzori (It.) 2. Mirković (Jug.), 3. Mohamoud (ZAR) in Raiaum (Maroko).
BANTAM
1. Zurlo (It.), 2. Eisayeb (ZAR), 3. Ben Abes (Maroko) in Petrić (Jug.).
PERESNA
1. Girgenti (It.), 2. Elbedewi (ZAR), 3. Vujin (Jug.) in Perez (Sp.).
LAHKA
1. Sabri (It.), 2 Fawzi (ZAR), 3. Ben Ahmed (Tun.) in Barrera (Sp.).
WELTER LAHKA
1. Arcari (It.), 2. Galhia (Tun.), 3. Yalcinkaya (Tur.) in Maharan Mohmed (ZAR).
WELTER
1. Bertini (It.), 2. Sedic (ZAR), 3. Evrensel (Tur.) in Le Blois (Fr.).
WELTER TEŽKA
1. Sayed (ZAR), 2. Vranješević (Jug.), 3. Golfarini (It.) in Bouchaib Ben (Mar.).
SREDNJA
1. Ammed (ZAR), 2. Aperi (It.), 3. Mustapha Ben (Mar.) in Amir (Sir.).
SREDNJETEŽKA
1. Pinto (It.), 2. Bruno (It.), 3. Kiriazis (Gr.) in S. J. Perez (Sp.).
TEŽKA
1. Canè (It.), 2. Milan Sayed (ZAR).

ROKOBORBA

V grško-rimski rokoborbi so danes oddali vse kolajne. Dve sta pripadli Jugoslaviji, ena Italiji, 4 Turčiji in ena ZAR. V tej panogi presenečenje zaradi izločitve svetovnega prvaka Jugoslovana Horvata, ki se je moral v srednjelahki kategoriji zadovoljiti s četrtim mestom.

Končne lestvice:

SREDNJA
1. KUČIĆ PETAR (Jug.)
2. Ucar Necdet (Tur.)
3. Foschini Angelo (It.)
SREDNJETEŽKA
1. BULGARELLI ADELMO (It.)
2. Ylamz Giyassettim (Tur.)
3. Pavičević Brajko (Jug.)
TEŽKA
1. AKSU BEKIR (Tur.)
2. Marcucci Giuseppe (It.)
3. Elsayed Talaat (ZAR)
PERESNA
1. ALAKOC METIN (Tur.)
2. Manssour Moustafa (ZAR)
3. Lazarou Nicolaos (Gr.)
4. Balah Ali (Sir.)
LAHKA
1. MARTINOVIĆ BRANKO (Jug.)
2. Ibrauim Mahmoud (ZAR)
3. Najjar Salah El Din (Sir.)
BANTAM
1. BESERGYL UNVER (Tur.)
2. Toma Michele (It.)
3. Abdelatie Ibrahim (ZAR)
SREDNJELAHKA
1. DELEKMAN YAVUZ (Tur.)
2. Balak Mahmoud (Sir.)
3. Savvas Dimitrios (Gr.)
MUŠJA
1. ALY FOUAD (ZAR)
2. Fabra Ignazio (It.)
3. Wahcud Ahmad Ch.ahrour (Sir.)

PLAVANJE

Izida:

400 M PROSTO
1. Luyce (Fr.) 4'31"9
2. Rogušić (Jug.) 4'33"6
3. Fortuni (Sp.) 4'34"6
4. Spangaro (It.) 4'39"7
5. Orlando (It.) 4'39"9
6. Pommat (Fr.) 4'40"3
7. Martinez (Sp.) 4'41"2
8. Curtillet (Fr.) 4'44"

200 M HRBTNO
1. Cabrera (Sp.) 2'21"2
2. Raffy (Fr.) 2'21"7
3. Rora (It.) 2'21"9
4. Della Savia (It.) 2'22"2
5. Bertin (Fr.) 2'23"7
6. Monzo (Sp.) 2'26"3
7. Pagnini (It.) 2'28"4
8. Vrhovšek (Jug.) 2'31"

POKAL EVROPSKIH PRVAKOV

INTER 1 EVERTON 0

MILAN, 25. — Domači Inter je nocoj v povratni tekmi turnirja za pokal evropskih prvakov premagal z 1:0 (0:0) angleški Everton, s katerim je v prvem srečanju zaigral neodločeno. Gol je v 2' drugega polčasa dosegel Jair. Kotov je bilo 5:4 za Inter. Gledalci: 55.000. Sodnik: Horvath (Madžarska).

Inter se je z nocojšnjo zmago uvrstil v osmine finala tekmovanja evropskih nogometnih prvakov.

Ostali izidi šestnajstink finala:
V Jeni: DINAMO (Bukarešta) MOTOR JENA 1:0 (0:0).

Ker je romunsko moštvo zmagalo z 2:0 tudi v prvem srečanju, se je uvrstilo v osmine finala.

V Esbjergu: EINDHOVEN (Hol.) - ESBJERG (Danska) 4:3 (1:2).

V Helsinkih: VALKEAKOSEN HAKA - JEUNESSE D'ELSCH (Luks.) 4:1 (2:1).

* * *

DUNAJ, 25. — V prvi tekmi nogometnega turnirja za evropski pokal narodov je Avstrija zaigrala z Irsko neodločeno 0:0.

NA DRŽAVNEM PRVENSTVU MLAJŠIH MLADINCEV V BOLOGNI

Atletska ekipa Bora (med 80 klubi) zasedla osmo mesto

Slabši od pričakovanih rezultati borovcev

Šolski stadion v Bologni je bil v soboto in nedeljo prizorišče velikega atletskega mitinga. Na prvenstvu severne Italije za mlajše mladince je nastopilo čez 300 atletov in 80 klubov. Izredna konkurenca je torej spodbujala mlade atlete k vrhunskim dosežkom. Atleti SZ Bor so letos že drugič nastopili na vsedržavnem tekmovanju. Tokrat jih je odpotovalo 5 in vsi so imeli lepe možnosti za uspeh.

Prvi finale je bila hoja na 4 km. S svojim izrednim slogom se je član Ginnastice Mattagliano v zadnjih krogih nekajkrat oddaljil od vseh ostalih, Bonamigo pa je moral v stiski večkrat teči, kar v tej panogi seveda ni dovoljeno. Sodniki, kljub protestom, niso pravilno ukrepali in v zadnjem krogu je moral Mattagliano prepustiti zmago Bonamigu, ki si pa naslova res ne zasluži. Odličen je bil tudi Miloch (S. Giacomo) s tretjim mestom.

V soboto so tekmovanje zaključili tudi ovirši na 60 m. Veliko dobrih časov v predtekih, med njimi tudi 8"7 in 8"9 Videmčanov Nadaluttija in Da Rosa. Presenetljivo je zmagal Zampetti z 8"6 pred Golziom in Edefantijem. Izredno razburljivi so bili tudi predteki na 600 m. Za finale se je plasiral tudi Mihičič iz Tržiča. Finalni tek Nautija je bil naravnost fantastičen: 54 sekund v prvih 400 m. Za njim se je dalj časa držal tudi Mihičič, ki pa je na koncu tako omagal, da je komaj prišel skozi cilj, vendar v času novega deželnega rekorda 1'27"3.

Od Borovcev je prvi začel Igor Dolenc v metu kopja. Branil je drugo mesto v dosedanji začasni lestvici, izkazalo pa se je, da se metalec ne znajde. Z znamko 48.33 vsekakor nismo zadovoljni, čeprav se je Dolenc uvrstil na 4. mesto.

Od predtekov za 1200 m je bila najbolj napeta serija, kjer je tekel Stojan Sancin. Že v prvi skupini je oster tempo Gervasinija prisilil k odstopu Baccija (CRDA Tržič), ki je prehitro začel. Po startu je ostal Sancin popolnoma zaprt v skupini in nemalo se je moral truditi, da se je prebil do boljšega mesta. Kazalo je, da je že skoraj izčrpan, 400 m pred ciljem pa se je začel bližati vodečim. Na ciljni črti je imel dober meter zaostanka za drugim in le nekaj centimetrov za tretjim. Finalni tek je tako za nekaj centimetrov ušel, veliko zadoščenje pa je slovenski atlet imel z rezultatom 3'20"8, kar je nov osebni rekord (3 sekunde in pol boljši čas od prejšnjega), nov deželni rekord in obenem peti najboljši čas vseh predtekov. Z 3'25"8 se je v tretji seriji za finali plasiral Tržačan Peres, ki je bil še boljši v finalu samem z odličnim časom 3'21"8.

Metalci krogle so zaključili prvi dan prvenstva. Borovec Fučka je začel z neveljavnim metom, nato pa je od 13.68 m stalno napredoval in v zadnjem poizkusu z s 14.67 utrdil že priborjeno drugo mesto. Rezultat Fučke je presenečenje, saj se atlet zadnje čase posveča skoraj samo disku. Drugo mesto v krogli je dajalo upe za dober plasma v disku. Zmaga je bila proti izrednemu Mancinelliju nemogoča, za ostala mesta pa smo na tihem upali v uspeh. Fučka je v tej panogi zatajil: dva druga atleta sta bila prav tokrat boljša kot po navadi in za Bor je ostalo 4. mesto, ki pa dodano 2. v krogli le ni slab uspeh.

Najlepši tek dneva je bil gotovo finale na 250 m. Po strelu je 6 tekačev kar odletelo. 100 m pred ciljem je vodil favorit Arieti pred Destefanijem in Tržačanom Toninijem, ki je imel okoli 2 m zaostanka. Tonini je ob nepopisnem navdušenju drugih tržaških atletov začel s strahovitim finišem in bil na cilju za dober meter pred ostalimi. Osebni rekord 30" iz predtekov je bil še na nadaljnjih 5 desetink izboljšan. Končno le zmaga za Trst!

Zadnji je na zmagovalni oder šel Goričan Musulin, ki je kljub nepopolnemu slogu letos že drugič preskočil letvico na 1.80 m. Uspešen je bil tudi Marko Hreščak z izenačenim osebnim rekordom, povsem pa je odpovedal Fabjan Boris, ki ni šel više od 160 cm.

Iz rezultatov je razvidno, da so Borovci z izjemo Sancina in Hreščaka dosegli slabše rezultate od pričakovanih. Vzrok temu je delna nepripravljenost in tudi neverjetna trema atletov med tekmovanjem. Kot ekipa je bil Bor res uspešen. Na tekmovanju, kjer je nastopilo 80 klubov se je slovensko združenje skupno z Ginnastico Triestino uvrstilo na odlično 8. mesto. Z veliko prednostjo vodi Virtus iz Bologne, za Borom pa so nekatere znane velesile kot Riccardi Milano, Treviso, Vigevano in druge. Med posameznik se Bor ni prav najbolj izkazal, kot ekipa pa je prodrl v samo državno elito.

BRUNO KRIZMAN

SZ BOR ATLETIKA

Urnik tekmovanja, katerega organizira SZ Bor v nedeljo 29. t.m. 1963 na občinskem stadionu Valmaura (fil. št. 19).

8.30: zbor sodnikov in tekmovalcev
9.00: 60 m zapreke (predteki)
9.00: skok s palico
9.00: met krogle
9.15: 80 m (predteki)
9.45: 250 m (predteki)
10.00: 1200 m (finale)
10.00: skok v višino
10.00: met diska
10.15: 250 m zapreke (predteki)
10.30: 600 m (predteki)
10.45: štafeta 4x100 metrov (predteki)
11.00: hoja 4 km
11.00: met kopja
11.00: skok v daljino
11.30: 60 m zapreke (finale)
11.40: 80 m (finale)
11.50: 250 m zapreke (fin.)
12.00: 250 m (finale)
12.15: 600 m (finale)
12.30: štafeta 4x100 metrov (finale)

* * *

Na mitingu bodo nastopili vsi najboljši mladi atleti iz dežele med njimi tudi državni prvaki in tekmovalci, ki so se na prvenstvu severne Italije uvrstili med 3 najboljše.

Priporočamo vsem, da si tekmovanje ogledajo. Vstop brezplačen.

PO III. KOLU PRVENSTVA A LIGE

Fiorentina v vodstvu pred Milanom in Juve

Roma visoko poražena v Genovi

Včerajšnje tretje kolo nogometnega prvenstva A lige je prineslo nekaj sprememb v lestvici. Fiorentina je z zmago nad Sampdorio prodrla do vrha, Milan pa se je moral umakniti na drugo mesto, tretje pa je trenutno v rokah Juventusa. Včerajšnji medtedenski zavrtljaj ni prinesel nobenega posebnega presenečenja. Edini nepričakovan rezultat je visok poraz Rome na igrišču Genoe. Vse ostale tekme so se zaključile z zmago domačinov. Izjemi sta dvoboja Catania - Spal in Lazio - Milan, ki sta se zaključila neodločeno.

Fiorentina si je zmago priborila v drugem polčasu z enim golom Seminaria in dvema Hamrina. Tudi Juventus je praznoval visoko zmago po zaslugi dveh dosežkov Sivorija (enega iz enajstmetrovke) in enega Da Coste ter Nenèja.

V Genovi, kjer so šele proti večeru izvedeli, da jim je disciplinsko razsodišče nogometne zveze zaradi nedeljskih izgredov diskvalificiralo igrišče za 1 nedeljo in prisodilo zmago Catanii, so Romo sprejeli z vsemi «častmi». Salv je bilo precej in Roma se je morala vrniti domov pod težo treh golov. Prvi udared ji je zadal Pantaleoni v prvem polčasu, Bean in Piaceri pa sta v drugem delu igre rezultat še povečala.

Z uspehom so prebredle oviro tretjega kola tudi Mantova, ki si je s 3:0 (2:0) privoščila Modeno, Bologna, ki je spravila z enim golom v vsakem polčasu na kolena Atalanto in tudi novopečena Messina, ki je bila v srečanju z gostujočim Lanerossijem dvakrat uspešna s Paganijem.

Medtem ko sta se Catania in Spal razšla brez gola, je bila tekma v Rimu med Laziom in Milanom bolj razburljiva. Gostje so prvi prodrli s Fortunatom, Galli pa jim je prekrižal račune in jih prisilil, da so Milančani pustili Rimljanom dragoceno točko.

MEDNARODNI NOGOMET

Pokal evropskih prvakov
Real Madrid - *Glasgow Rangers 1:0 (0:0)
Distillery (Ir.) - Benfica 3:3 (2:1)
Standard (Liege) - Norkeping 1:0 (1:0)
Dundalk (Ir.) - *Zuerich 2:1

Pokal pokalnih prvakov
Hamburg - Luksemburg 4:0 (3:0)
Willen Tilburg (Rotterdam) - Manchester United (VB) 1:1 (1:1)
Olympiakos - Zaglebie Sosnowiec 2:1.

Pokal velesejemskih mest
Belenenses (Port.) - *Trešnjevka (Zagreb) 2:0 (2:0)
Arsenal (London)-*Staevnet (Kopenhagen) 7:0 (5:0)
Sheffield Wednesday (VB) - *Utrecht 4:1 (2:0)
Lausanne - Hearts of Scotland (VB) 2:2.

NOGOMET V ISTRI

V koprsko-istrski nogometni ligi so v nedeljo dosegli naslednje izide:
Sidro - Jadran (Babiči) 9:0
Buje — Novigrad 11:0
Koper - Savudrija 8:1
Umag - Koper B 4:3
Šmarje - Jadran (Dekani) 0:4

NOGOMET

V včerajšnjem drugem kolu nogometnega turnirja Sredozemskih iger so zabeležili naslednje izide:

ITALIJA - SIRIJA 6:0 (3:0)
Goli: v 10' p.p. Ferrario iz enajstmetrovke, v 13' Volpato, v 29' Petroni; v 2' d.p. Lodetti, v 6' Volpato, v 11' Petroni. Kotje: 6:2 za Italijo.

MAROKO - TUNIZIJA 1:0 (0:0)
TURČIJA - MALTA 2:0 (2:0)

Zaradi razmočenega igrišča odpovedano tekmo ZAR - Libanon bodo igrali danes popoldne.

Lestvici

A SKUPINA							
1. Italija	2	2	0	0	8	0	4
2. Maroko	2	2	0	0	2	0	4
3. Tunizija	2	0	0	2	0	3	0
4. Sirija	2	0	0	2	0	7	0
B SKUPINA							
1. Turčija	3	2	1	0	9	3	5
2. Španija	3	1	2	0	5	4	4
3. ZAR	2	1	1	0	7	1	3
4. Libanon	3	1	0	2	2	5	2
5. Malta	3	0	0	3	0	10	0

KOLESARSTVO

Zaradi neugodnega vremena so tekmovanja kolesarjev v dirkališčnih panogah odložili na danes. Tekmovanja današnjega sporeda pa bodo jutri.

TENIS

Zaradi močnega naliva so bili prireditelji prisiljeni odložiti večino tekem včerajšnjega sporeda. Izida odigranih srečanj sta naslednja:

Single (moški)
Arilla (Sp.) - Di Masc (It.) 6:3, 6:2, 6:3
Maioli (It.) - Elchafey (ZAR) 6:3, 6:4, 8:6

HOKEJ NA TRAVI

ZAR - Italija 3:0 (1:0)
Jugoslavija - Maroko 4:0 (4:0)

Lestvica

1. ZAR	3	2	1	0	8	1	5
2. Španija	3	1	2	0	9	3	4
3. Italija	3	2	0	1	5	3	4
4. Jugoslavija	3	1	1	1	4	4	3
5. Maroko	4	0	0	4	0	17	0

ODBOJKA

Jugoslavija - Libanon 3:0
Turčija - Tunizija 3:0
ZAR - Maroko 3:0

Lestvici

A SKUPINA						
1. Jugoslavija	2	2	0	6	0	4
2. Libanon	2	1	1	3	3	2
3. ZAR	2	1	1	3	3	2
4. Maroko	2	0	2	0	6	0
B SKUPINA						
1. Italija	1	1	0	3	0	2
2. Turčija	1	1	0	3	0	2
3. Tunizija	2	0	2	0	6	0

JADRANJE

Izidi tretje regate so naslednji:

STAR
1. Posillipo IV (Italija) Cosentino - Florenzano

SNIPE
1. Mandriol (Italija) Scognamiglio - Della Casa
2. Skipper II (Monaco)

FINN
1. Aguglia (Grčija) (krm. Tauros Psarakis)

Lestvica

STAR
1. Italija 15,75 točke, 2. Francija 8, 3. ZAR 5, 4. Monaco 3, 5. Maroko 2.

SNIPE
1. Italija 13,50 točke, 2. Španija 9,25, 3. Monaco 8, 4. Francja 5, 5. Turčija 3.

FINN
1. Grčija 16,25 točke, 2. Španija 13,25, 3. Francija 12,25, 4. Italija 9, 5. ZAR 6, 6. Turčija 4, 7. Maroko 3.

VATERPOLO

Samo dve tekmi včeraj v okviru turnirja Sredozemskih iger. Izida sta naslednja:

JUGOSLAVIJA - FRANCIJA 5:0 (1:0, 1:0, 2:0, 1:0)

ZAR - MALTA 6:0 (2:0, 2:0, 0:0, 2:0)

HOKEJ NA KOTALKAH

Triestina italijanski državni prvak 1963

Ferroviario sedmi v končni lestvici

Se leto dni bo dres Triestine okrašen z značko italijanskega prvaka. Po osemnajstih kolih, med katerimi so se na vrhu menjavala razna imena, je tržaška ekipa, potem ko je sama odbila napade Modene, Monze, Novare in Marzotta, da omenimo le najbolj zagrizene nasprotnike, končno le ponovila lanskoletni uspeh in ponovno osvojila naslov državnega prvaka. Med prvenstvom je nekajkrat odpovedala, vendar je v najbolj kočljivih trenutkih našla v sebi moralno moč in pokazala tako vzdržljivost, da tudi največja trenutna razočaranja niso strla njenih igralcev. Zato uspehi niso zaostajali. Zmage nad direktnimi nasprotniki, predpogoj za končni uspeh, so si posebno v drugem delu tekmovanja sledile druga za drugo, tako da je ekipa imela že pred koncem prvenstva dve točki prednosti, kar je še povečalo nade do uspeha in omogočilo atletom miren nastop v zaključnem kolu. Njen zadnji nasprotnik je bil rimski Lazio, ekipa z nekoč bleščečim imenom, ki je zdaj v zadnjem letošnjem naporu iskala točke, ki bi jo lahko edine rešile pred izpadom. Rimljani so se v tej tekmi zaman trudili, da bi iztrgali Tržačanom vsaj točko. Začeli so res dobro; v tekmo so vložili vse svoje sile, pognali so se v boj z elanom in požrtvovalnostjo. Prvi so šli celo v vodstvo, vendar so po začetnih minutah tudi Tržačani začeli mleti svojo igro in pritisnili domačine v njihovo polovico igrišča. Že v prvem polčasu je bila Triestina v vodstvu, nato pa je zaigrala bolj oprezno in domačini niso prišli več do izraza. Ta tekma je istočasno odločila o novem prvaku in o drugem moštvu, ki bo za prihodnjo sezono moral v B ligo.

Boj za točke, ki bi rešil izpada, se je razvijal razen v Rimu tudi v Trstu, kjer je gostoval Bassano. Ta je skušal iztrgati Ferroviariu pozitiven rezultat. Tržaški ekipi sta bili torej v središču pozornosti in sta odločali o rešitvi enega ali drugega moštva. Ferroviario je na igrišču našel dokaj upornega nasprotnika, ki mu je iztrgal dragoceno točko, ki mu je dokončno zagotovila obstanek v prvi ligi.

To kar se je dogajalo v tem zaključnem dnevu tekmovanja, nima zaradi rimskega in tržaškega rezultata nobene važnosti. Omeniti je treba le tekmo v Novari, kjer sta se pomerili in si delili izkupiček, domača ekipa in Lodi. Tu so igrali za prestiž najboljših strelcev. V domačih vrstah je nastopal najbolj prodoren igralec Zaffinetti, v nasprotnikovih pa nič manj slaven Gelmini. Vsi ostali so pazili le na to, da bi ustvarili ugodne priložnosti za svoja strelca. Se enkrat je Zaffinetti prekosil tekmeca v tej posebni lestvici in je s 37 goli postal še enkrat najboljši italijanski strelec. Gelmini pa je zasedel drugo mesto z dvema golma manj.

V Monzi in v Modeni sta se tekmi zaključili z visokima zmagama domačinov; to pa vseeno ni zadovoljilo tamkajšnjih gledalcev, ki so prav do zadnjega trenutka pričakovali vest o porazu Triestine na rimskem kotalkališču.

Do začetka sezone bodo imele ekipe dovolj časa za ojačenje svojih vrst in kovanje novih shem, ki bi onemogočile tuje obrambe. Zdaj bo večina igralcev obesila kotalke na klin. Tisti pa, ki so bili poklicani, da branijo državne barve, se bodo že to soboto zbrali na tržaškem igrišču in pripravljali za bolj zahtevne nastope.

IZIDI

Triestina—Lazio	2:1
Novara—Lodi	3:3
Modena—Marzotto	9:0
Ferroviario—Bassano	4:4
Monza—Follonica	9:2

I. P.

NAMIZNI TENIS V MARIJINEM DOMU

V petek turnir za pokal «Rojan»

Adrijan Tavčar zmagovalec v juniorski skupini

Pretekli teden se je v Marijinem domu začel namiznoteniški turnir za pokal «Rojan». Nastopili so juniorji, ki so v primerjavi z lanskim letom pokazali lep napredek. Nič čudnega, saj so trenirali celo poletje z veseljem in zavidanja vredno vztrajnostjo, tako da so posebno nekateri dosegli dobro tehnično raven. Zmagal je povsem zasluženo Adrijan Tavčar, pa čeprav se mu je v prvem setu njunega dvoboja razigrani Kuret Boris enakovredno upiral. V drugem pa je popustil in se je tako moral zadovoljiti s častnim drugim mestom. Tretji je bil Robert Kozman, Boris Fabjan pa četrti. Ti igralci so nada rojanskega in sploh tržaškega namiznega tenisa. To velja posebno za Tavčarja, ki še nima 16 let. Turnirja se je udeležilo 8 igralcev.

Prvi trije so si priborili pravico do nastopa na drugem delu turnirja, kjer se bodo spoprijeli s že izkušenimi seniorji. Upati je tudi na prisotnost najboljših slovenskih ping-pongašev iz Trsta in okolice, ki že več let žanjejo lepe uspehe za barve športnega združenja Bor. Svojo udeležbo so napovedali Edi in Boris Košuta, Boris in Drago Milič, Karel Tomšič in drugi. Tudi v doublu bodo zanimive borbe.

Turnir se bo začel v petek ob 20.30 v prostorih rojanskega Marijinega doma.

E. KOSUTA

JOŽE VERGAN:

Od MAREZIG do MADRIDA

74.

V Agenu je naša brigada prebivala nekaj časa v nekem gradu, kasneje pa se je po nalogu komandanta divizije preselila v veliko zgradbo nekdanje artilerijske vojašnice. Francozi so bili na desnem krilu stavbe, mi pa smo zasedli njeno levo krilo.

V času, ko smo delili hrano, je prišlo drugi dan v kuhinjo nekaj francoskih vojakov. Čudili so se, da dobivajo oficirji in podoficirji isto hrano kakor navadni vojaki in jedo tudi z njimi pri isti mizi. Naša hrana se jim je zdela tudi boljša.

«Seveda,» jim je odgovoril Karel Simoniti iz goriških Brd. «Vaši oficirji in podoficirji dobivajo večje porcije in boljšo hrano, zato pa imate vi za toliko manjše porcije in slabšo hrano.»

Simoniti je bil ves čas moj kurir. Bil je hraber borec, zanesljiv tovariš in bister fant. Večkrat je govoril v Agenu tudi po radiu v francoskem, italijanskem in slovenskem jeziku.

Ta Simonitijeva opomba o hrani ni ostala brez posledic. Francoski vojaki so pripovedovali v vojašnici, kako je pri nas, in so zahtevali, naj se tudi v francoskih brigadah uvede za vojake in oficirje skupna kuhinja.

Nekaj dni zatem sem bil klican na divizijsko poveljstvo. Komandant me je vprašal, zakaj ne uvedemo tudi mi posebne kuhinje za oficirje in podoficirje, kot jo imajo vse francoske enote.

Kot komandant brigade sem mu odgovoril:

«Za preproste borce in oficirje imamo skupno kuhinjo že od začetka borb in tega ne mislimo spremeniti. To je povsem naša interna zadeva.»

«Pa se vam ne zdi, da trpi avtoriteta, če sedijo oficirji za isto mizo s preprostimi vojaki in uživajo isto hrano?» me je vprašal.

«Mislim, da je prav nasprotno res,» sem mu ugovarjal. «Vojak, ki vidi, kako oficir je pri isti mizi z njim enako hrano, ga bo imel še rajši. Morda postane bolj prijateljski z njim in bolj domač, toda ne na račun discipline in njegove avtoritete. Prav zato, ker vidi, da oficir nima nobenih privilegijev in deli z njim vse dobro in slabo, ga bo rajši ubogal in mu sledil.»

«Mislim, da se motite,» mi je rekel. «Sicer pa napravite, kakor hočete, meni je vseeno.»

In tako smo ostali pri starem.

PO OSVOBODITVI FRANCIJE

Po osvoboditvi Francije so vse organizacije naglo oživele. Predstavniki vseh narodnosti so začeli zbirati svoje državljane, ki so bili v Franciji kot borci, vojni ujetniki ali emigranti, da bi jih odpeljali v domovino.

Oktobra meseca 1944 je prišel v vojašnico neki ruski polkovnik in hotel, ne da bi koga vprašal, odpeljati našo rusko četo kar z vežbališča s seboj. Seveda ni šlo tako enostavno. Moral je z mano h komandantu divizije, da je dobil prej pismeno dovoljenje za to.

Nekaj dni kasneje so se zglasili pri meni delegati češkega komiteja antifašistov v Franciji in me prosili, da bi smeli agitirati pri Čehih v naši brigadi za vrnitev v domovino. Seveda sem jim dovolil. Ko so delegati pojasnili svojim sorojakom položaj v novi socialistični republiki, so se vsi odločili, da se vrnejo domov. Čez tri dni so odšli.

S Poljaki ni šlo tako gladko. Proti nacizmu so se borili vsi, toda nekateri niso marali Rusov in so se navduševali za Andersona. Ta se je pod ameriško komando s poljskimi četami uspešno boril v Italiji in je računal na svobodno Poljsko zapadnjaškega tipa.

Kmalu sem dobil še nalog od komandanta divizije, naj pripravim četo, ki bi šla s francosko brigado na obrežje Rokavskega preliva, kjer se je na sektorju pri Rochellu neka esesovska divizija v podzemeljskih utrdbah še vedno držala, čeprav je bila že avgusta meseca vsa Francija osvobojena.

Tako se je število borcev v naši brigadi dan za dnem krčilo. Naposled smo ostali skoraj še samo Jugoslovani in Italijani. Od brigade je ostal en sam bataljon. Morali smo se reorganizirati. Jaz sem ostal še naprej komandant, bivši španski borec Bergamini je bil komisar, Lezzica načelnik, Etien sekretar, Karel Simoniti organizacijski komisar, Italijan Renzi, Madžar Emil in drugi pa so prevzeli razne druge politične in civilne dolžnosti.

Proti koncu sem se napotil na centralni komite odporniškega gibanja v Toulouse, ker sem upal dobiti tam tovariše Illića, Stefanovića in Kalafatića. Javiti sem jim hotel, da je naš bataljon pripravljen oditi v Jugoslavijo in se boriti v domovini proti okupatorju.

V Toulousu nisem dobil nikogar več. Tam so mi povedali, da je postal Ilić general in ga je nova Jugoslavija imenovala za svojega generalnaga konzula v Parizu, Štefanović in Kalafatić pa da sta odšla v Marseille.

Vrnil sem se v Agen in sem razmišljal, kaj naj storim. V Franciji se je vojna končala. Ali ni sramotno, da tako postopam po Agenu brez pravega dela, ko pa se v Jugoslaviji bijejo še hudi boji z okupatorjem?

Poklical sem komisarja in sekretarja partije in smo se posvetovali, kaj naj storimo. Sklenili smo, da se odpravimo, brž ko bo mogoče, v Jugoslavijo, prej pa bo treba stopiti v stike s prestavniki Titove Jugoslavije v Marseillu.

Prve dni novembra sem se odpravil z avtomobilom v Marseille. Spremljal me je Simoniti. Mislil sem, da prideva na cilj v nekaj urah, pa ni bilo tako. Ponekod so bile ceste še poškodovane, drugod so bile še ruševine blokov in ostanki barikad. Mostovi so bili le za silo popravljeni in ameriške čete so se še vedno valile z juga proti severu.

Pri Avignonu so bili glavni mostovi še vedno porušeni, tako da sva se morala previdno prebijati po majhnem zasilnem mostu čez reko. Zaradi črne borze in sumljivih oseb, ki so se še vedno potikale tam okrog, so bili na obeh straneh mostov bloki in stroga kontrola. Se dobro, da sva imela francosko vojaško uniformo in naju niso tako dolgo zadrževali.

Bolj ko smo se približevali Marseillu, večja je bila na cestah gneča. Vse se je pomikalo proti severu. Po cestah so ropotali tanki vseh vrst, za njimi so se vile neskončne kolone vojaških kamionov in avtomobilov in za temi pa se je leno pomikala v pretrganih vrstah pehota. Vojaki so bili utrujeni, potni in zamazani. Povsod se je dvigal prah in dim, povsod je smrdelo po bencinu in nafti.

V Marseille sva prišla šele na večer drugega dne.

Na konzulatu mi je odprl Boris Borić. Pogledal me je začudeno in vzkliknil:

«Vergan, kaj si res ti? Glej ga kljukca! Kod si se pa potikal ta štiri leta, odkar se nisva videla?»

(Nadaljevanje sledi)

UREDNIŠTVO: TRST — UL. MONTECCHI 6 - II. TELEFON 93-808 IN 94-638 — Poštni predal 559 — PODRUŽNICA GORICA: Ulica S. Pellico 1-II, Tel. 33-82 — UPRAVA: TRST — UL. SV FRANČIŠKA št. 20 — Tel. št. 37-338 — NAROČNINA: mesečna 650 lir — Vnaprej: četrtletna 1800 lir, polletna 3500 lir, celoletna 6400 lir — SFRJ: v tednu 20 dni, mesečno 420 din — Nedeljska: posamezna 40 din, letno 1920 din, polletno 960 din, četrtletno 480 din — Poštni tekoči račun: Založništvo tržaškega tiska Trst 11-5374 — Za SFRJ: ADIT, DZS, Ljubljana, Stritarjeva ulica 3 - I, telef. 21-928, tekoči račun pri Narodni banki v Ljubljani 600-14-603-86 — OGLASI: Cene oglasov: Za vsak mm v širini enega stolpca: trgovski 130, finančno-upravni 200, osmrtnice 150 lir — Mali oglasi 40 lir beseda. — Vsi oglasi se naročajo pri upravi. — Odgovorni urednik: STANISLAV RENKO — Izdaja in tiska Založništvo tržaškega tiska, Trst